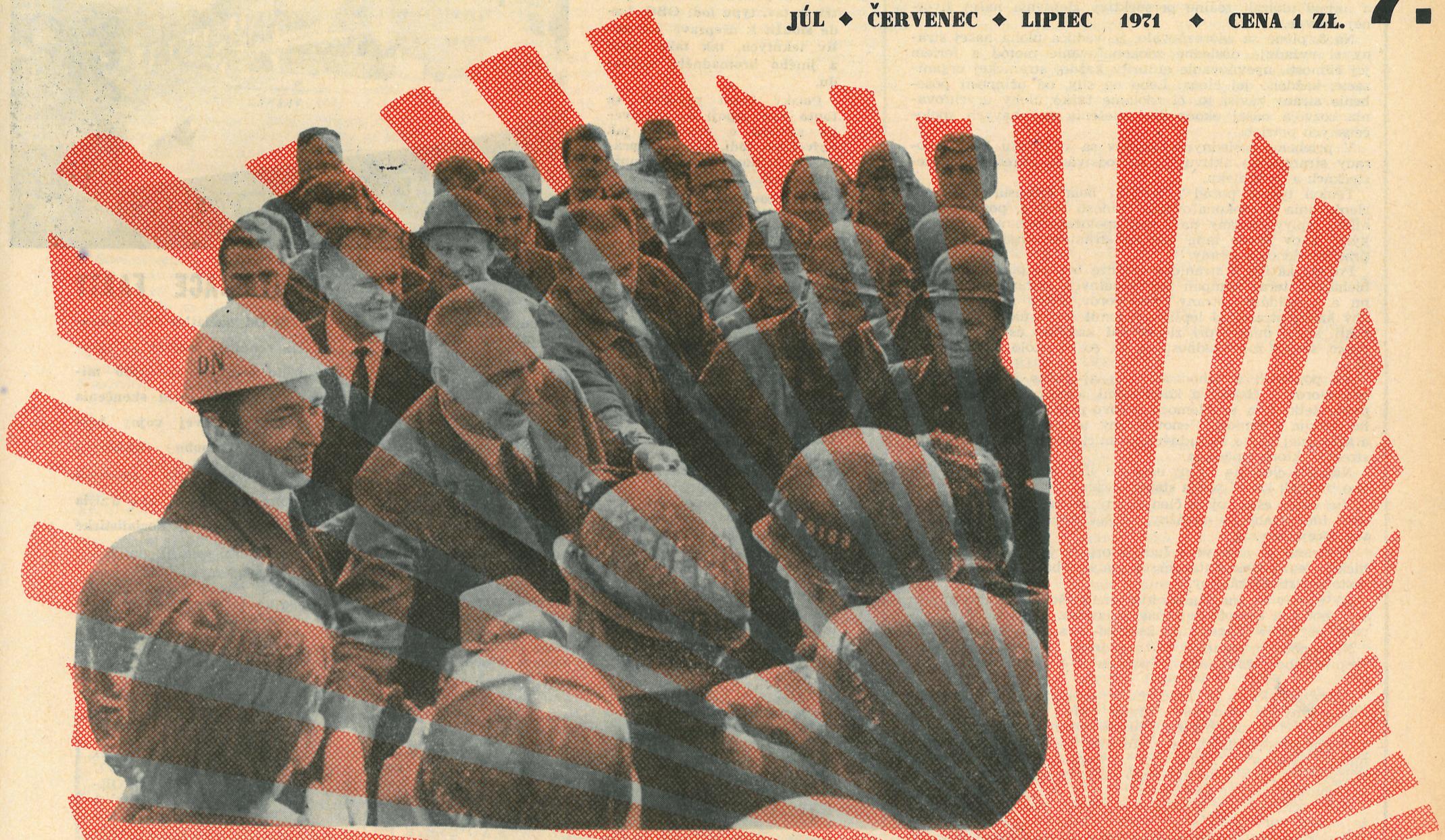


# ŽIVOT

KULTURNĚ SOCIÁLNÍ ČASOPIS  
JÚL ♦ ČERVENEC ♦ LIPIEC 1971 ♦ CENA 1 ZŁ. 7.



22.7

1944

POMOŽECIE?  
POMOŽEMY!

22.7.1971

# INICIATÍVA

## — ODUŠEVNENOSŤ

## — ZODPOVEDNOSŤ

V jednom z predošlých článkov venovanom činnosti strany po 7. a 8. pléne ÚV PZRS sme písali, že proces obnovy spoločensko-ekonomickej života v Poľsku je nerozlučne spojený s obnovou činnosti samotnej strany, jej organizácií a jej členov. Na 8. pléne ÚV PZRS bol formulovaný obšírný náčrt činnosti strany vo všetkých oblastiach spoločenského, kultúrneho, politického a ekonomickej života. Sedem mesiacov, ktoré uplynuli od pamätných decembrových dní systematicky a presvedčivo potvrdzuje fakt pozitívnej a dôslednej realizácie stranou, vládou, orgánmi ľudovej moci načrtnutého programu. V priebehu týchto siedmich mesiacov vedenie strany a vlády urobilo mnohé politické, kádrové, ekonomickej opatrenia, na ktoré naša verejnosť už dávno čakala, opatrenia, ktoré upevnil autoritu strany, upevnil jej spojenie s masami, prinavrátili vieri v zmysel tvorivého individuálneho úsilia každého z nás, čiastočne už vyriešili a najmä ukázali reálne perspektívy zlepšenia našej životnej úrovne.

Na 8. pléne sa zdôrazňovalo, že vedúca úloha našej strany si vyžaduje dôsledné zdokonaľovanie metód a foriem jej činnosti, upevňovanie autority každej straničkej organizácie, každého jej člena. Lebo od sily, od účinnosti pôsobenia strany závisí to, či zdoláme ťažké úlohy urýchľovania rozvoja našej ekonomiky, riešenia naliehavých spoločenských potrieb.

V priebehu posledných týždňov sa v Poľsku konali porady straničkeho aktívu vo vojvodstvách, okresoch, v mestech a na vidieku.

Témou týchto porád a schôdzí bola diskusia o cestach zlepšovania a zdokonaľovania činnosti strany, postoja straníkov, vplyvu strany na vývoj spoločenských a ekonomických javov všade tam, kde sú straničke organizácie, kde pracujú členovia strany.

Porady aktívu a straničke schôdzky boli prípravou na prebiehajúcu teraz kampaň individuálnych rozhovorov s členmi a kandidátmi strany, rozhovorov, ktoré majú za cieľ, aby každý straník si lepšie uvedomil svoju úlohu v spoločnosti, svoje miesto pri zlepšovaní každého úseku života a práce, svojej zodpovednosti za to, čo sa okolo člena strany deje.

Na poradách a schôdzkach ako aj počas individuálnych rozhovorov s členmi a kandidátmi strany sa diskutovalo predovšetkým o problémoch ideo-politickej a morálneho postoja a činnosti členov strany, to znamená o pružnosti a skutočnej úlohe základných straničkých organizácií v prostredí, v ktorom pôsobia.

Niektoč členovia strany ešte nie vždy v praxi konajú tak, ako by mali konáť podľa stanov strany.

Nie všade ešte pojed strany znamená človeka, ktorý slúži idei strany, je odvážny, oduševnený a nekompromisný voči prejavom zla.

V strane je ešte veľa ľudí, ktorí skrývajú sa za straničkou legitimáciou starajú sa iba o seba, o svoje vlastné, často egoistické záujmy.

Sú ešte v strane ľudia, ktorí nadovšetko uprednostňujú svoj pokoj a svoju legitimáciu, svoju „autoritou“ zakryvajú obyčajný marazmus, lenivosť a samolúbosť.

Na mnohých poradách a schôdzkach uvádzali príklady nesprávneho, nestraníckeho postoja a činnosti členov strany.

Zdôrazňovalo sa a zdôrazňuje všade, že pasívny alebo protikladný so stanovami strany postoj nie je priateľný v súčasných podmienkach činnosti strany.

Možno predpokladať, že v dôsledku tejto prehliadky straničkých kádrov a rozhovorov s členmi strany, časť ľudu, ktorých členstvo v strane malo náhodný alebo prospechársky charakter odíde zo strany.

Nie početnosť ale kvalita straničkých radov je zárukou, že strana bude plniť svoju vedúcu úlohu v spoločnosti.

Zostrené požiadavky, ktoré strana kladie svojim členom sú ukazovateľom správneho občianskeho postoja všetkých občanov našej krajiny.

Nemôžeme si dnes dovoliť čakať ako na manu z neba, nemôžeme dnes pasívne sledovať vývin udalostí v našej krajine, okrese, na pracovisku alebo na gazdovstve. Každý, bez ohľadu na straničku príslušnosť, veriaci alebo neveriaci, každý občan našej krajiny musí svoju aktívnu prácou, svojimi rukami a umom zapojiť sa do prúdu spoločensko-ekonomickej obnovy, ktorú dnes prežívame.

Iniciátorom a vedúcou silou tejto obnovy je naša strana. Strana vyzýva každého z nás k tvorivému úsiliu, kritickému pohľadu a odporovaniu všetkému, čo môže brzdziť rozvoj krajiny, čo prekáža v tvorení lepších životných, pracovných a rekreáčnych podmienok.

„Strana, — hovoril súdr. E. Gierek na porade straničkeho aktívu v Katowiciach, — očakáva od všetkých pracovníkov iniciatívu, oduševnenosť a zodpovednosť. Práve preto netreba čakať na veľké reformy, ale v každodennej práci, každý na svojom úseku pôsobenia mal by odstraňovať nezmysly a nedbanlivosť, zlepšovať prácu a jej efekty. Nebojme sa iniciatívy, rozumne berme na seba riziko spojené s novátorstvom, lebo ved' od toho závisia možnosti ďalšieho rozvoja a zlepšenia životných podmienok občanov. Každé úsilie, ktoré ma za cieľ vytváranie podmienok priaznivých pre dobrú prácu, iniciatívu, operatívnosť a samostatnosť — mal by plne podporovať všetky naše straničke organizácie.“

Júlový sviatok obrody je už tradične bilanciu výsledkov, ktoré dosiahla krajina. Prehliadka týchto výsledkov a možnosti ďalšieho rýchleho rozvoja, každého straníka a občana mali by nútť k refleksám tak osobného, ako aj spoločenského charakteru. Lebo určenie svojho aktívneho miesta v celonárodných kladných premenách je prikazom súčasnej doby.

W.T.

## POLSKÝ LODNÍ PRŮMYSL VCHÁZÍ DO OBLASTI ZAOCEÁNSKÝCH OBRŮ

Konstruktéri lodí ukončili projekt na první polskou loď s tonáží sto tisíc tun. Stavba obra byla svěřena osazenstvu loděnic Pařížské komunity v Gdyni. První stotisícová loď s polskou námořní vlajkou vyplyuje na moře a oceány světa v roce 1975. Je to hezký krok k Svátku moře. Srdečně blahopřejeme.

Dnes môžeme podať priesnejší popis našej zaoceánskej lodí — obra. Bude dlouhá 245 metrov, široká 38,5 m, maximální ponor 16 m, výška hlavní paluby bude činit 22 m, dĺžka plavby 20 tisíc námořních mil. Loď bude mit hlavní motor Sulzer-Cegelski — 23 200 KS. Bude dosahovať rychlosť asi 16 uzlů.

Loď bude plně mechanizovaná a moderná. Poprvé na ní bude umístěn systém mechanického odstraňování zbytků nákladu.

Nová polská loď bude patřit k tzv. typu lodí OBO, bude sloužit k přepravě jak paliv tekutých, tak také rudy a jiného hromadného nákladu.

Polský lodní průmysl se touto lodí zapojí do světového závodu o výstavbu jak největších lodí, které přepravují najednou obrovská množství zboží.

Stotisícové lodě se určitě po několika letech stanou speciálou gdyňské lodnice. Ale to ctižádostivému osazenstvu

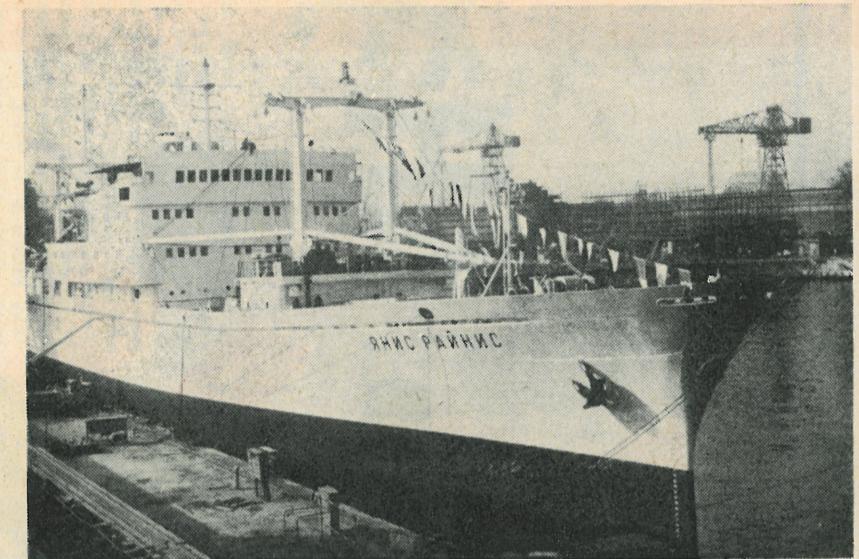
nestačí. Po výstavbě druhého suchého doku se počítá se stavbou lodí s 200 000 DWT. Ale ... ani to nebude posledním slovom našich loděniarů.

V Gdaňsku kromě výstavby nového Severního přístavu, který bude moderním přístavem pro obrovské lodě, vznikne velká loděnice. Vstupní projekty ukazují, že to bude loděnice na nejvyšší světové úrovni a že se zde budou vyrábět lodě s tonáží do 400 000 tun. Výstavba této loděnice bude pravděpodobně zahájena koncem běžné pětiletky.

Tyto plány ukazují, že polský lodní průmysl se nejenom udrží na svém dosavadním dobrém místě ve světovém pořadí, ale že postoupí ještě výš v seznamu výrobce lodní tonáže na světě.

3. apríla t.r. v Gdanských loděnicích V. I. Lenina odovzdali sovietskym lodiarom loď Janis Rajnis, v ktorej je obsiahnutá päťmilioná tona vyrobéná po vojne poľským lodným priemyslom. Na snímke: Nová loď v loděnicach.

Snímka: CAF — Uklejewski



## VÝSTAVA

### ELŽBIETY MISZTAŁOWEJ

V máji t.r. Spoločnosť priateľov krásnych umení vo Varšave spolu s družstvom Fudového a umeleckého priemyslu Cepelia, družstvom pre architektúru interiérov Lad usporiadali výstavu kovopektiva Elžbiety Misztalovej, ktorú naši čitatelia poznajú ako naadanú výtvarníčku. O jej výtvarnej práci sme podrobne písali v 3. č. nášho časopisu. Preto teraz iba signálizujeme, že posledná výstava tejto umelkyne otvorená dňa 24. mája v galérii TPSP vo Varšave mala veľký úspech.

## KOL'KO MÁ ZSSR OBYVATEĽOV?

Podľa údajov Ústredného štatistického úradu pri Rade ministrov ZSSR mal Sovjetský zväz k 18. januáru 1970 241 720 134 obyvateľov:

— V mestách žije 135 991 514 osôb

— Na vidieku býva 105 728 620 občanov

— Najviac obyvateľov žije v RSFSR (130 079 000), na druhom mieste je USSR (47 126 000), na treťom Kazachstan (12 849 000) obyvateľov

— Najmenej obyvateľov zo všetkých sovietskych republík má Estónska SSR — 1 356 000

— Väčšinu obyvateľstva ZSSR tvoria Rusi (129 915 000), na druhom mieste sú Ukrajinci, na treťom Uzbeci

— V ZSSR žije sto národov a národnosti, medzi nimi aj také malé, ako sú Tabasaranovia na Kaukaze (55 000), severní Mansovia (7700) a Jukaringovia (600 ľudí).

## TURISTIKA

Predpokladá sa, že v nadchádzajúcej turistickej sezóne krakovskú oblasť navštíví viac ako 12 miliónov turistov, z toho 1,2 milióna hostov zo socialistických a kapitalistických krajín. Bude otvorený nový hraničný prechod Piwniczna — Mniszek (ČSSR).

Co sa týka počtu miest v hoteloch tento rok sa zvýší iba o 1585 nových miest. Bude to predovšetkým hotel v Rabie Wyżnej a motel v Mszanie Dolnej, ako aj rekonštruované hotely v Žywcu a Piwniczej. Budú tu aj nové polia pre stany v Wolborzii, Bukowinie, Czorsztyne, Sromowcach Nižnych, Czartaku, Ponikwi, Swinnej Porębie a Mucharzu.

● Od začiatku XX. storočia venovalo ľudstvo na zbrojenie nemenej ako 4000 miliónov dolárov... Od skončenia

druhej svetovej vojny bolo dodnes mnoho lokálnych konfliktov, ktoré spôsobili spolu také škody, ako ďalšia svetová vojna ● Socialistické krajiny sa usilujú dosiahnuť dohodu o systéme medzinárodnej bezpečnosti na základe všeobecného a plného odzbrojenia.

## Z POSLEDNEJ CHVÍLI

S POCITOM HLBOKÉHO ZÁRUMTKU A ŽIALEU DŇA 30. JÚNA T.R. SI CELÉ ĽUDSTVO VYPOČULO SPRÁVU O SMRTI TROCH SOVIETSKÝCH KOZMONAUTOV GEORGIJA DOBROVOLESKÉHO, VLADISLAVA VOLKOVA A VIKTORA PACAJEVA, KTORÍ BOLI OSÁDKOU PRVEJ VO SVETE PILOTOVANEJ ORBITÁLNEJ STANICE SALUT. NAVÝDÝ OSTANU V NAŠEJ PAMÁTI AKO PIONIERI, KTORÍ SVOJ ŽIVOT VENOVALI, ABY ĽUDSTVU RAZIŤ CESTU K HVIEZDÁM.

V dňoch 22.-23. júna sa konalo plenárne zasadanie Sejmu, ktorý o.i. posúdil zásobovanie trhu, návrhy „poľnohospodárských“ zákonov a zákon o zmenách v civilnom zákonníku, povolal za členov Štátnej rady Franciszka Gesinga a Bolesława Piaseckého a do funkcie predsedu NIK Mieczysława Moczara.

Dvojdňové 10. plénum ÚV PZRS (24.-25. júna t.r.) rokovalo na iných, ako voľakedy zásadach: prvý deň, po referáte Politického byra ÚV o základných problémoch rozvoja krajiny v rokoch 1971-75, ktorý prednesol Piotr Jaroszewicz, spomínať účastníkov pléna boli zvolení štyri pracovné komisie, ktoré počas druhého dňa zasadnutia pléna predložili správy. Komisie sa zaoberali otázkami rastu životnej úrovne (komisií predsedal Jan Szydlak), proporciami a smermi rozvoja národného hospodárstva v tejto päťročníci (predsedal Piotr Jaroszewicz), otázkami poľnohospodárska (predsedal Kazimierz Barcikowski) a rozvoja oblasti (predsedal Mieczysław Jagielski). V komisiach hovorilo 75 osôb, nechýbali kritické hlasy.

22. júna t.r. skončil Medzinárodný poznanský veľtrh. Obchodné obráty činili 3 miliardy zlôtých, dvojnásobne viac ako minulý rok.

26. júna v rafinerii v Czechowiciach-Dziedzicach následkom atmosférického výboja vypukol požiar. Požiar spôsobil exploziu nádrží s naftou. Počas tažkej a veľmi nebezpečnej záchrannej akcie zahynuli 33 osoby.

# ROKOVANIA KOMUNISTOV V ČESKOSLOVENSKU

## BRATISLAVA 13.-15.V. t.r.

„Leninskou cestou k ďalšiemu rozvoju našej socialistickej vlasti“ — pod takýmto heslom v dňoch 13.-15. mája t.r. rokoval zjazd KSS. V oficiálnych zjazdových materiáloch, ako aj v početných vystúpeniach delegátov dominovali dve otázky: hodnotenie minulosti a najmä rokov 1968-1969, keď protisocialistické a pravicevopportunisticke sily sa usilovali strhnúť Československo z cesty socialistického rozvoja, ako aj perspektivy ďalšieho rozvoja všetkých oblastí života na Slovensku, v tom proces politickej konsolidácie. V zjazdovej rezolúcii sa konštatuje, že „Vstupom spojeneckých vojsk vznikli podmienky na sformovanie marxisticko-leninských sôl v strane a spoločnosti, na likvidáciu následkov krízového obdobia, konsolidáciu socialistického spoločenského života a ďalší všeobecný rozvoj Slovenska v jednotnej ČSSR ako pevnnej súčasti socialistického tábora.“ Zjazd vytýčil ako hlavné úlohy pre stranicke organizácie ďalšie upevňovanie jednoty strany a zlepšovanie politicko-organizačskej a ideologickej práce strany, položil mimoriadny dôraz na kolektívnosť rozhodovania v úzkom vzťahu k osobnej zodpovednosti. Spojenie strany s robotníckou triedou a ostatnými pracujúcimi uznal za nutný prvok politickej práce a poukázal pri tom na nevyhnutnosť správneho sociálneho, vekového a národnostného zloženia členstva strany.

V oblasti ideo-politickej činnosti strany sa zdôrazňovala nevyhnutnosť výchovy občanov v duchu proletárskeho internacionálizmu a socialistického vlastenectva a poukazovalo sa na to, že je nutné venovať osobitnú pozornosť výchove mladej generácie. Jednotu národov a národností, spolupatričnosť a zodpovednosť za vývoj svetovej socialistické sústavy a medzinárodného komunistického hnutia, rozvíjanie vzťahov k Sovietskemu zväzu a socialistickým krajinám to je podstata a obsah ideovej činnosti KSS, ktorú vytýčil zjazd.

Zjazd KSS sa zaoberal aj otázkami ekonomickejho rozvoja Slovenska. Konkrétnice smernice zjazdu obsiahnuté v rezolúcii zavádzajú všetky štátne orgány k realizácii programu smerníc predsedníctva ÚV KSC týkajúcich sa realizácie 5-ročného plánu na roky 1971-75 schválených na XIV. zjazde KSC. Treba zdôrazniť v tomto

smere realizáciu programu ekonomickejho vyrovnania SSR a ČSR v tvorbe a využití národného dôchodku, ako aj konkrétnie ciele rýchleho zvýšenia priemyselnej a polnohospodárskej výroby v tomto pláne. Zjazd položil dôraz na reálne zvýšenie životnej úrovne pracujúcich Slovenska a schválil patričné uznesenia zdôrazňujúce reálnosť plánov napriek tomu, že sú napäte v kvantitatívnom a kvalitatívnom zmysle.

Rokovania zjazdu KSS boli pozorne sledované tak na Slovensku, ako aj vo svete. Okrem bežných vecí tejto krajiny zhrali aj 50-ročné výsledky československých komunistov. Mená a priezviská členov novozvoleného predsedníctva ÚV KSS sme uverejnili v minulom čísle.

## PRAHA 25.-29.V. t.r.

XIV. zjazd Komunistickej strany Československa bol významnou udalosťou nie len v tejto krajine, ale zároveň znamenal veľký prípos pre upevnenie medzinárodného komunistického hnutia. Jeho marxisticko-leninská analýza udalostí, ktoré mali miesto v posledných rokoch v Československu, analýza principiálna a nekompromisná spôsobilu, že nádeje nepriateľov komunizmu sa nesplnili. O tom čo bolo v minulosti zlé, sa hovorilo rovnako otvorené ako o tých, ktorí šermujúc heslami o uzdravení komunizmu chceli tento komunizmus v Československu odstrániť a kompromitovať. Plány a nádeje nepriateľov komunizmu sa nesplnili, nepodarilo sa im izolovať stranu, ktorá — ako zdôraznil generálny tajomník ÚV KSC — v priebehu konsolidácie si získala stále väčšiu podporu pracujúcich a dokázala pritiahnúť k sebe široké kruhy nestraničov. Dialóg všetkých pracujúcich Československa počas predzjazdovej diskusie nelenže vysvetlil mnohé bolestné a zložité otázky, ale zároveň dovolil verejne odhaliť skutočné prameňe a príčiny, ktoré priviedli k udalostiam rokov 1968 — 1969. Tento dialóg aktívne viedli československí komunisti. XIV. zjazd na tomto základe potvrdil historickú pravdu, že triedne spojenectvo socialistického spoločenstva, nekompromisný boj s pravicom a principiálna kritika sú najlepšou ideo-logickej zbraňou a najúčinnejším prostriedkom činnosti strany.

V zjazdovom referáte súdr. Husák o.i. konštatoval:

„Sociálne i právne istoty ľudov sú zabezpečené. Svojim politickým kurzom i konkrétnymi výsled-

kami ziskáva si Komunistická strana Československa stále väčšiu dôveru a podporu robotníckej triedy a ostatných vrstiev pracujúcich, stala sa opäť vedúcou silou našej socialistickej spoločnosti i pevným článkom medzinárodného komunistického hnutia.“ Stranická práca a činnosť strany dosiahla novú kvalitu tiež vďaka tomu, že rady strany boli očistené z tých, ktorí boli brzdou jej rozvoja. V tej situácii heslo zjazdu „Frontom k masám“ — sa stalo reálou silou a oporou pre KSC, výkľadom jej aktuálnej politiky, lebo v týchto masách strana nachádzala inšpiráciu a podporu pre realizáciu svojich cieľov upevňovania a rozvoja socializmu v ČSSR.

Zjazd sa zaoberal aj všeobecným rozvojom národného hospodárstva ČSSR. Smernice V. pätročného plánu siahajúce do roku 1975 majú za cieľ zároveň všeobecné upevnenie ekonomickejho potenciálu krajiny, ako aj ďalšie zlepšenie životnej úrovne obyvateľstva. Ked' uvážime, že životnej úroveň v Československu je pomerne vysoká, tento program svedčí o starostlivosti strany o pracujúcich, ktorí predsa majú najväčší podiel na všetkých týchto výsledkoch. Je to program mobilizujúci, konštrukčný, hoci úlohy nie sú jednoduché a vyžadujú úsilie všetkých pracujúcich.

Na XIV. zjazde KSC vystúpil, srdečne vitaný, aj prvý tajomník ÚV PZRS Edward Gerek. V mene našej strany o.i. povedal: „Chceme vás upevniť, že vysoko hodnotíme úsilie československých komunistov, vaše úsilie, súdruhovia delegáti, a najmä osobne úsilie vaše, súdruh Gustáv Husák, v boji za prekonanie krízy, za upevnenie vedúcej úlohy strany, upevnenie internacionálistickej zväzov bratského Československa so socialistickými spojencami.“ Poľskí delegáti na XIV. zjazde KSC veľmi srdečne uvítali aj na Slovensku, počas návštavy v Bratislave.

Za generálneho tajomníka ÚV KSC zvolili súdruhá **GUSTÁVA HUSÁKA**.

Na XIV. zjazde KSC do predsedníctva boli zvolení: **VASIL BILAK, PETER COLOTKA, KAREL HOFFMANN, GUSTÁV HUSÁK, ALOIS INDRA, ANTONÍN KAPEK, JOZEF KEMPNÝ, JOZEF KORČÁK, JOZEF LENÁRT, LUDVÍK SVOBODA a LUBOMÍR STROUGAL**.

Za tajomníkov ÚV KSC zvolili: **VASILA BILAKA, JANA FOJTIKA, MILOSLAVA HRUŠKOVICIA, ALOISA INDRU, JOZEFA KEMPNÉHO a OLDŘICHA SVESTKU**.

Ústredný výbor potvrdil vo funkciu predsedu ÚKRS súdruha **MILOŠA JAKEŠA**.

Nad druhým hlásením — O otázkach mládeže — tak isto pracujú vedci a to až z dvadsať rôznych výskumných stredísk v Poľsku. Prvé zhrnutie doberajúcich výskumných výsledkov týchto stredísk odhalilo zlepšujúce medzery, ktorá sa teraz intenzívne dopĺňajú. Vysvitlo totiž, že tie výskumné strediská majú najmenší prehľad práve o prostredí robotníckej mládeže, o jej životnej situácii, náročoch a snažach.

Jedným zo zaujímavých prame-

rozprúdila diskusia o tom, že predsa každý nemôže byť hrdinom činov, na proti tomu každý môže byť hrdinom každodennej života a v každodennej práci alebo v učení môže prejaviti výnimočné charakterové vlastnosti. Volil hrdinov roka práve spomedzi takýchto ľudí? Zástanci hrdinov života boli v treťom v poradí plebiscite vo väčšine a tak hrdinom roku 1970 sa stal učiteľ M. Maziarz, ktorý založil miestnu skupinu Zväzu dedinskej mládeže. Táto miestna skupina ZDM, pod vedením M. Maziarza získala zo starých budov buď sama vyrabila toľko stavebných materiálov, koľko bolo treba na výstavbu novej školy v ich obci. V plebiscite na hrdinu roku 1971 jeho organizátori: redakcie Sztandaru Mladých, TEM a Popoluďnia z miodočia sa už zreteľne vyslovili za tým, aby hľadať hrdinu roku medzi takými mladými ľuďmi, ktorí vynikajú vo svojom prostredí všeobecnými záujmami a dosiahnutými výsledkami.

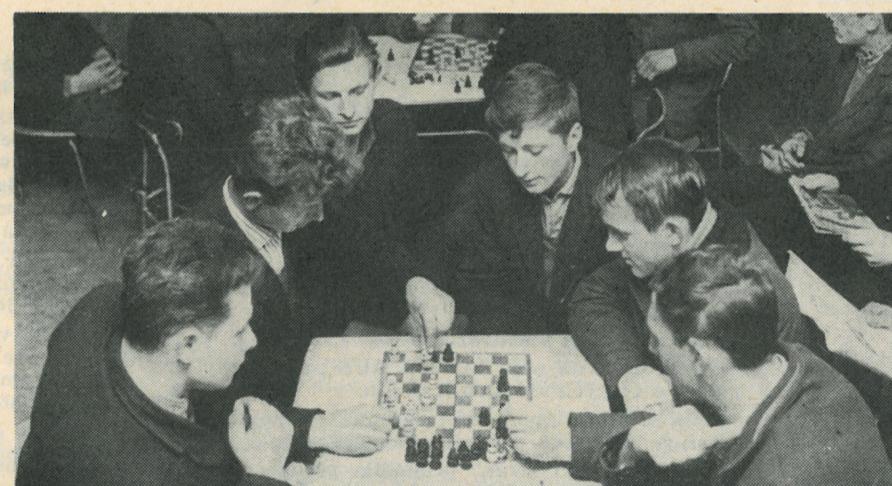
Dovoľte mi teraz, milí čitatelia, malé odbočenie. Počas jednej súťaže na pamäť mládeže, dostal sa mi do rúk zaujímavý rukopis. Autor, mladý človek, písal ako sa stal skutočným hrdinom. Bol jediným spomedzi početnej skupiny mužov, ktorí s nasadením vlastného života zachránil pred smrťou iného človeka. O jeho čine písala miestna tlač. Bol vyznamenaný a čím ďalej tým viac slávny. Ale onedlho vysvitlo, že hrdinský čin prerastol sa motného hrdinu. Vždy bol iba priemerným pracovníkom. Pred tým ho chceli uvoľniť z práce. Potom sám zistil, že jeho sláva rýchle hasne a nadriadení i kolegovia opäť majú proti nemu námiety. A práve preto pamäti boli dielom človeka veľmi urazenej na celé okolie. Iba na seba nie. Nás hrdina jednoducho nemohol pochopiť, že život pred každým z nás kladienie povinnosti, ktorým sa nemôžeme vyhnúť na ceste k dosiahnutiu životného úspechu, že hrdinský skutok mal byť v súlade s celým konaním človeka, že medzi nimi nemali byť žiadne rozpory.

Tento rok v júli sa stretnú mladí ľudia z celého Poľska, ktorí každodenou prácou a učením dokázali, že majú veľké srdcia a poctivý charakter. Stretnutie sa bude konať v Katowiciach. Bude živou ilustráciou k poznačkom vedcov, obsiahnutým v ich dvoch hláseniach o mladom pokolení.

M. JURKOWICZ

## OTÁZKY MLADÝCH

### DVA HLÁSENIA



Mládež zo Spiša rada trávi voľné chvíle v klubovniach pri hre v šachy.

že. Ctižiadostou výboru je vypracovanie hlásenia takým spôsobom, aby obhajovalo zhodnotenie, nakoľko dnešný osvetový systém vyhovuje v spoločenskom živote absolventov jednotlivých škôl. A nielen to. Ide aj o vypracovanie modelu osvety z perspektívy 2.000 roku. Práce pokračujú, a neobmedzujú sa iba na vedcov. Do konca mája výbor dostal skoro 90 rôznych memoriálov s rôznymi návrhmi a nápadmi, ktoré samostatne vypracovali rôzne podniky a súkromné osoby. Mnohé z nich si zaslúžia pozornosť.

nov refleksíi o názoroch mladého počolenia môžu sa stať výsledky už niekoľko rokov trvajúcich plebiscitov na hrdinov roka. Treba pripraviť, že v prvom plebiscite na hrdinu roka 1967 zvítazil M. Kaziów, ktorý ako vojnový invalid, slepý a bez obidvoch rúk, skončil strednú školu, potom vysokú školu a urobil doktorát. Roku 1968 hrdinkou roku sa stala T. Dudeková, ktorá s nasadením vlastného života zachránila malíčké dievča pred vyplutím z vlaku. Ale práve vtedy medzi mladými účastníkmi plebiscitu sa

„Leninskou cestou k ďalšiemu rozvoju našej socialistickej vlasti“ — pod takýmto heslom v dňoch 13.-15. mája t.r. rokoval zjazd KSS. V oficiálnych zjazdových materiáloch, ako aj v početných vystúpeniach delegátov dominovali dve otázky: hodnotenie minulosti a najmä rokov 1968-1969, keď protisocialistické a pravicevopportunisticke sily sa usilovali strhnúť Československo z cesty socialistického rozvoja, ako aj perspektivy ďalšieho rozvoja všetkých oblastí života na Slovensku, v tom proces politickej konsolidácie. V zjazdovej rezolúcii sa konštatuje, že „Vstupom spojeneckých vojsk vznikli podmienky na sformovanie marxisticko-leninských sôl v strane a spoločnosti, na likvidáciu následkov krízového obdobia, konsolidáciu socialistického spoločenského života a ďalší všeobecný rozvoj Slovenska v jednotnej ČSSR ako pevnnej súčasti socialistického tábora.“ Zjazd vytýčil ako hlavné úlohy pre stranicke organizácie ďalšie upevňovanie jednoty strany a zlepšovanie politicko-organizačskej a ideologickej práce strany, položil mimoriadny dôraz na kolektívnosť rozhodovania v úzkom vzťahu k osobnej zodpovednosti. Spojenie strany s robotníckou triedou a ostatnými pracujúcimi uznal za nutný prvok politickej práce a poukázal pri tom na nevyhnutnosť správneho sociálneho, vekového a národnostného zloženia členstva strany.

Z prípravných prác na plénium miomoriadnu pozornosť si zaslúžia veľmi



STRETNUTIE NA ORAVE.

# SRDECNE s m e v í t a l i

Ako sme už pisali v dňoch od 25. do 28. mája t.r. Kultúrna spoločnosť Čechov a Slovákov v Poľsku, hostila delegáciu Matice slovenskej, ktorú vedol správca MS, poslanec Národného zhromaždenia ČSSR a Národného zhromaždenia SSR, dr. Ján Marták. Členmi delegácie boli: riaditeľ Ústavu pre zahraničných Slovákov MS dr. Ján Siráky a zástupca riaditeľa tohto Ústavu prof. Martin Ceman.

Hostia z Matice slovenskej, ktorí k nám prišli na pozvanie Ústredného výboru KSČaS, sa počas prvého dňa pobytu v Poľsku stretli na Ústrednom výbore s niektorými členmi predsedníctva ÚV. Hosť uvítali a oboznámili s činnosťou Spoločnosti predsedu ÚV Ján Molitoris a tajomníkem ÚV Augustinom Andrašák. Tohto stretnutia sa zúčastnil aj zástupca oddelenia vnútra VNV v Krakove súdr. Feliks Bochenek. (O stretnutí pišeme zvlášť).

Druhy deň pobytu hostia venovali prehliadke Krakova, počom sa vydali na Oravu, kde ich mimoriadne srdečne prijal Obvodný výbor Spoločnosti v Jablonke a výbor Miestnej skupiny v Chyžnom. Hostia si pozreli aj vystúpenia súborov piesni a tancov KSČaS z Chyžného a Jablonky, ktoré doprevádzal hudobný súbor z Podválka.

Na stretnutí v Chyžnom k zhromaždeným činiteľom Obvodného výboru a miestnych skupín KSČaS na Orave prehovoril dr. Ján Marták. Vo svojom prejave odovzdal Spoločnosti srdečné pozdravy Matice slovenskej. Rečník s uznaním hovoril aj o činnosti Spoločnosti a viditeľných výsledkoch starostlivosti, akú Spoločnosť dostáva od

Ľudovej vlády. Vyjadril nádej, že spolupráca medzi Maticou slovenskou a KSČaS v Poľsku sa bude naďalej rozvíjať. Uvitacie prejavy mali: predsedu OV KSČaS na Orave Ján Kovalík a predsedu miestnej skupiny KSČaS v Chyžnom Andrej Fula.

Dňa 27. mája dopoludnia sa hostia z Matice slovenskej a zástupcovia ÚV KSČaS stretli v sídle OVV v Novom Targu s predstaviteľmi okresu: s prvým tajomníkom OV PZRS Józefom Nowakom a predsedom OVV Wladyslawom Gawlasom. Počas stretnutia, ktoré prebiehalo v teplom a srdiečnom ovzduší spomínať sa na pobyt vedenia Ústavu pre zahraničných Slovákov MS v Poľsku pred dvomi rokmi. Okrem iného hovorilo sa o práci KSČaS na Orave a Spiši, ako aj o ďalšej spolupráci Matice slovenskej s KSČaS a najmä o rozvíjaní foriem tejto spolupráce v rámci kontaktov medzi poľskými okresmi. Hospodári okresu oboznámili hosťov z MS aj s projektami výstavby nových kultúrnych objektov na Orave a Spiši.

Po tomto stretnutí hostia odišli do Jurkova, kde ich srdečne uvítal tamohší výbor miestnej skupiny KSČaS s jej predsedom Vojtechom Mačičakom. Oboznámili sa tam s tvorbou Ľudového umelca Andreja Gombosa. Pri tejto príležitosti sa hovorilo o možnosti usporiadania výstavy prác kr. Gombosa v Bratislave.

Ten istý deň poobede rovnako srdečne vítal hosťov vo Vyšných Lapšoch Obvodný výbor KSČaS na Spiši s jeho čestným predsedom kr. Jánom Mağerom a predsedom OV Valentom

Krištofom. Boli prítomní aj členovia výboru miestnej skupiny KSČaS, ako aj predsedovia miestnych skupín Spoločnosti na Spiši. Svoj program, na dobrej úrovni, predviedol hosťom súbor piesni a tancov pri miestnej skupine v Kacvíne, ako aj kapela z Vyšných Lapšov. V príležitostnom prejave srdečné pozdravy Matice slovenskej a jej Ústavu pre zahraničných Slovákov tlmočil dr. Ján Siráky. Predsedu miestnej skupiny vo Vyšných Lapšoch Andrej Sołtys a člen predsedníctva ÚV Augustín Bryja prednesli uvitacie prejavy. Počas stretnutia s aktívom Spoločnosti na Spiši hostia sa zoznámili s jeho prácou a plánmi do budúcnosti. Rokovalo sa aj o formách ďalšej spolupráce Spoločnosti s Maticou slovenskou.

Ziaľ hostia skrátili svoj pobyt a tak nedošlo k stretnutiu vo Varšave s našou redakciou. Posledný deň pobytu t.j. 28. mája t.r. stretli sa hostia v sídle MNV v Zakopanom so zástupcami ÚV KSČaS: Jánom Molitorisom, Augustinom Andrašákom a red. Adamom Chalupcom za prítomnosti súdru. Feliksa Bochenka z OV VNV, ako aj vedúceho kultúrneho oddelenia OVV v Novom Targu súdr. Jana Smolku. Počas tohto stretnutia predstaviteľia Ústavu pre zahraničných Slovákov MS skonkretizovali svoj program ďalšej spolupráce s Kultúrnou spoločnosťou Čechov a Slovákov v Poľsku. Tento program, v základných bodoch zahrnuje: pozvanie ochotníckeho súboru Spoločnosti na augustové slávnosti Rodný-rodný, ktoré sa tento rok budú konáť v hlavnom meste SNP, Banskej

Bystrici; ďalej pomoc Spoločnosti v oblasti repertoáru pre súbory, literatúry, časopisov atď.; pozvanie na budúci rok dvoch zájazdov — pre zaslúžilých činiteľov Spoločnosti a účastníkov SNP a partizánskeho hnutia — po stopách Slovenského národného povstania; zorganizovanie už spomínamej výstavy prác kr. Andreja Gombosa, možnosť poskytnutia Spoločnosti dvoch, výnimočne troch štipendí na vysokých školách (národopisné smery, knihovníctvo alebo novinárstvo) na Slovensku, ako aj iné formy spolupráce. Tieto návrhy budú prerokované na najbližšom zasadnutí predsedníctva ÚV KSČaS, o čom budeme zvlášť informovať. Súdruhovia F. Bochenek a J. Smolka sa zmieňovali aj o možnosti iných foriem spolupráce. V mene KSČaS za doterajšiu spoluprácu a pomoc Matice slovenskej poďakoval kr. Ján Molitoris, ktorý zároveň zdôraznil, že v tejto spolupráci treba pokračovať. Vyjadril srdečné vdakú delegáciu MS za prijatie pozvania a jej pobyt u nás. Našich milých hosťov zo Poľska sprevaldzali kr. kr. J. Molitoris a A. Andrašák, ako aj redaktori Života.

Odpoludnia toho istého dňa hostia odišli do Poronina, kde položili vence pred pomníkom V. I. Lenina v mene Matice slovenskej a Ústavu pre zahraničných Slovákov. Po prehliadke Leninovho múzea hostia sa vydali na spatičnú cestu na Slovensko. Dúfame, že si zo svojho pobytu u nás zachovali rovnako milé spomienky, ako my.

A. A.

Pan Štecl máchl rukou: „Pro dluhy, slečno, na podobné hľouposti, ako je láska, nikdy nemyslel.“

„Láska že je hľoupost?“ tázala jsem se, a tu pan Štecl máchl opäť rukou: „Jak se to vezme. Někdo se zamiluje a zanedbává ostatní své povinnosti. Jako můj jeden známý v úřadě. Zamiloval se a museli ho propustit, poněvadž psal samé nesmysly a jednou se u pokladny předal o celou tisícovku. Jiný opět se zamiluje a zpitomí...“

„Dovolte,“ přerušila jsem ho, „vy jste se nikdy nezamiloval?“

„Co vás to napadá,“ odpověděl udíveně, proč bych se také zamiloval. Jsem úplně spokojen se svým mládečským stavem. Žije neobyčejně klidně a pohodlně.“

„Což se nehodláte vůbec zamilovat?“

„V dosažné době nikoliv, slečno.“

„To jsme vás nemuseli nechávat o samotě,“ poznamenal pan přednosta.

„Co si tedy vlastně myslí?“ ptala se mrzutě paní přednostová, „městečko jest příliš malé, než abychom se nedostali do lidských řečí, já se divím, jak jsme se mohli tak dalece spřátelit s panem Šteclom, že ho zveme k obědům?“

„Máte slabou paměť, moji draži,“ mrzutě řekl přednosta, „když zde vystavěli před čtyřmi lety cukrovar, vite zajisté dobře, že zpráva o tom, že jest účetní v cukrovaru, pan Štecl, mladý a svobodný, způsobila dosti rozruch.“

„A pan Štecl chodil do téže hospody, co ty,“ vyčítavě pronesla paní přednostová, „a ty jsi neměl nic jiného na práci, než nám ho jednou na Boží hod svatodušní přivést k obědu.“

„Však jsi ty to tak spuntovala,“ pravil truchlivě pan Šťastný, holka prý je na vdávání, dobrá par-

*Janoslav Hásek*



„Doposud se tedy pan Štecl nevyjádřil?“

„Doposud ne, tatíncu.“

Přednosta stanice, pan Šťastný, vzduchom a šel k oknu, na ktorém bubnoval prsty: „Jdete vojáci, jdete spät.“ Po chvíli prestal bubnovat a posadil se na pohovku, v pokoji panovalo ticho.

Paní Šťastná seděla u stolu a háčkovala, slečna Boženka měla před sebou knihu a pan Šťastný se mračil.

„Nezdá se ti být podivinem, Boženko?“ přerušil mlčení přednosta stanice.

„Nezdá, mluví zcela rozumně.“

Tu promluvila paní Šťastná: „Už po tři roky ho zveme o velkých svátcích k obědu.“

„A on naše pozvání přijímá,“ podotkl pan Šťastný, „a chová se zcela nenuceně.“

„Také si zvykl živat,“ prohodila přednosta stanice, „a jí jako na důchodou. Myslím si, nám zůstane tu to, tu ono k večeři, ale kdepak. Bere si od všeho dvakrát. A ty jeho řeči.“

„Posledně mluvil o opicích,“ řekl přednosta. Opice,“ pravil, „škrábe druhou po těle, což je směšné. Jindy zas vykládal, že kdo piše kvasnice pivní, nemá uhry.“

„A jednou ke mně povídal,“ pravila paní přednosta, „milostpaní, viděl jsem kdysi džbán, který hrál smuteční pochod. Takový mechanismus v tom byl, jen natáhnout a už spustil.“

„A co ti povídal včera, Boženko, když jsme vás nechali o samotě?“

Slečna povzduchla: „Říkal: Hleďte slečno, život jest velmi pěkná věc. Nikdo nemá práva si ho brát, a přece tolik lidí skončí sebevraždou. Jako můj jeden známý.“

„Snad pro neštastnou lásku?“ optala jsem se.

## STRETNUTIE NA ÚV KSČaS

Dňa 25. mája t.r. na Ústredný výbor Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Poľsku prišla delegácia Matice slovenskej a Ústavu pre zahraničných Slovákov pod vedením správca MS dr. Jána Martáka. Už na poľských štátinach hraniciach milých hostov našej Spoločnosti privítali a spre-vádzali na ceste do Krakova: predsedu ÚV KSČaS Ján Molitoris, tajomníkem ÚV Augustín Andrašák a zástupca odelenia vnútra Vojvodského národného výboru v Krakove súdr. Feliksa Bochenek.

Ten istý deň o 15.00 hod. na Ústrednom výbere KSČaS sa konalo stretnutie delegácie s vedením Spoločnosti, na ktoré prišli krajania: Augustín Andrašák, Augustín Bryja, Jozef Bryja, Ján Molitoris, Ignáci Nižník, Anton Pivovarčík, Andrej Šoltýs a Alžbeta Stojovská.

Úvodom stretnutia predsedu ÚV J. Molitoris privítal delegáciu a v krátkom prejave ju oboznámil s historiou Spoločnosti od jej založenia roku 1947. Zároveň kr. J. Molitoris pozval predstaviteľov Matice slovenskej na oslavu 25. výročia založenia Spoločnosti, ktoré sa budú konáť na budúci rok.

Dr. Ján Marták podakoval Spoločnosti za pozvanie a zdôraznil, že Matice slovenská vždy rada chodila medzi krajanov. Vyslovil vďaku poľským orgánom za pomoc, ktorú poskytujú slovenskej národnostnej menštine.

Dr. Ján Siráčky odovzdal Spoločnosti pozdravy Ústavu pre zahraničných Slovákov MS a podčiarkol, že predstaviteľia Ústavu, po jeho vzniku ako jednu z prvých národnostných menších navštívili — na pozvanie redakcie Život — práve KSČaS. Ďalej spolu s prof. Martinom Čemanom podrobne sa zaobrali možnosťami budúcich kontaktov a pomoci (viď článok vedľa). Dr. J. Siráčky konštatoval, že nás časopis Život je na dobrej úrovni a zohráva dôležitú úlohu v krajanom hnute.

Súdruh F. Bochenek sa predovšetkým podakoval Spoločnosti za pozvanie a vo svojom prejave hovoril o stastlivosti ľudového štátu o českú a slovenskú národnostnú menšinu. S uznaním sa vyjadril o výsledkoch, ktoré KSČaS dosiahla v oblasti kultúrnej práce, hovoril o otázkach menšinových škôl a odovzdal delegáciu MS pozdravy poľských orgánov.

Stretnutie prebiehalo v srdečnom, skutočne krajanom ovzduší.

A. S.

tie musíme ho udržať a cancy plancy. A zatím pan Štecl se nají, napije, odeprie spokojené domú. Běž si, bříško, domú odpočinout! Nezbývá nic iného, než aby to sám nejak skoncoval, vyjádriť se muší. To by hrálo, aby ne!"

"Aby ne," opakovala paní prednostová, "proč neřekneš radši, aby jo?"

"Dejte mně svatej pokoj," dopaloval se pan Šťastný, "až k nám přijde, vezmu ho na paškál. Půjdu s ním na procházku, řečník jsem dobrý..."

Paní přednostová se po slověch „dobrý řečník“ opovržlivě usmála.

\* \* \*

V neděli šel pan Štecl s panem přednostou před obědem na procházku.

Pan Šťastný čkal na příležitost, aby mohl upozornit svou oběť na výhody sňatku, když v tom jeli v kočáre rejdací snoubenci a svatební hosté kollem.

Pan přednosta chytí uředníka cukrovaru za rukáv.

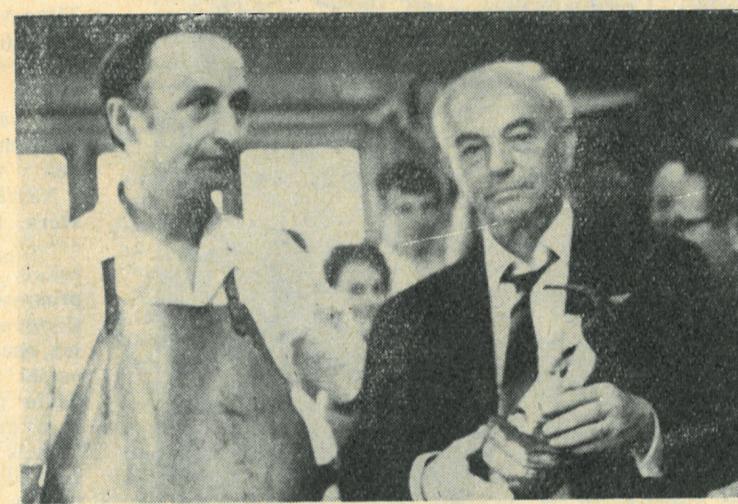
„Vida, vida, už myslíš, že si Hradecký Emu nevezme,“ pravil, ukazuje na ženicha v kočáre, „na oběd tam chodil, k Zemanům, bylo toho plno v městečku. O Hradeckém se povídalo, že chodí k Zemanům jedině kvůli dobrým obědům, a nakonec se zmýlili. Kdo je dobrý charakter, ví co má dělat. Čestně skončí takovou záležitost. Ostatně, cožpak není dobré být ženat? Vy to vidíte na mně, jak spokojeně žiji. Báječně výhodné. Má mě dobrý oběd, mám prádlo v pořádku, když kašlu, mám už připraveno thé. Když mám zimnici, žena už ohřívá cihly do nohou postele. Ošetření, laskání. To



CHLEBOM A SOLOU VITALI HOSTOV VO VYŠNÝCH LAPSOCH.



STRETNUTIE S KRAJANMI V JURGOVE.



DR. JÁN MARTÁK A LUDOVÝ UMELEC ANDREJ GOMBOS.



všechno člověk získá svatbu. Já vám nemohu rádit jinak než upřímně: Ožeňte se, pane Štecl, uvidíte, že se nezklamete. Jen mějte důvěru do manželství. Takhle s tím nic není, být jako kůl v plotě... Člověku je někdy smutno... Člověk svobodný, jak bych to řekl, bloudí jako kůl v plotě... Ostatní vám řeknu až ve vinárne. Jste mým hostem..."

Ve vinárně vrazil pan přednosta do úředníka cukrovaru rychle za sebou dvě čtvrtky vína a pokračoval ve vychvalování manželství: „Takový tvořec, jako je mladá žinka, ta člověka jen těší. Je to, abych tak řekl: roztomilá potvrzka. Jak dělá zamílované oči... Kamaráde, oženěte se, slibte mně, že se oženíte — he, příteli, dejte mně pravou ruku, že se oženíte, já vás takhle nemůžu vidět.“

„Já vám tedy, pane Šťastný, slibuji, že se ožením, zde je ruka!“

„Že se brzy oženíte?“  
„Ano, pane Šťastný, co nejdříve.“

Páni si stiskli ruce a pan Štecl se divil, proč mu tak silně pan přednosta stanice tiskne ruku.

Pan Šťastný si ho odváděl za chvíli k obědu, spokojeně funě ulici.

Po tomto obědu vzal si pan Štecl v cukrovaru dovolenou, odjel, a za tři neděle obdržel pan Šťastný následující dopis:

„Velecťný pane!  
Pamatujete se, že jsem Vám slíbil, že se co nejdříve ožením. Slib svůj začínám plnit. Včera slavil jsem zasnoubení se slečnou Kamiliou, dcerou zdejšího starosty pana Polívky, která chodila s mou sestrou v Praze do vyšší dívčí školy. Doufám...“

Dál pan přednosta nedočetl, dopis mu vypadl z ruky a jen tolík se vypravuje, že běhal strašně zuřivě po pokoji a že ho nemohli zastavit...

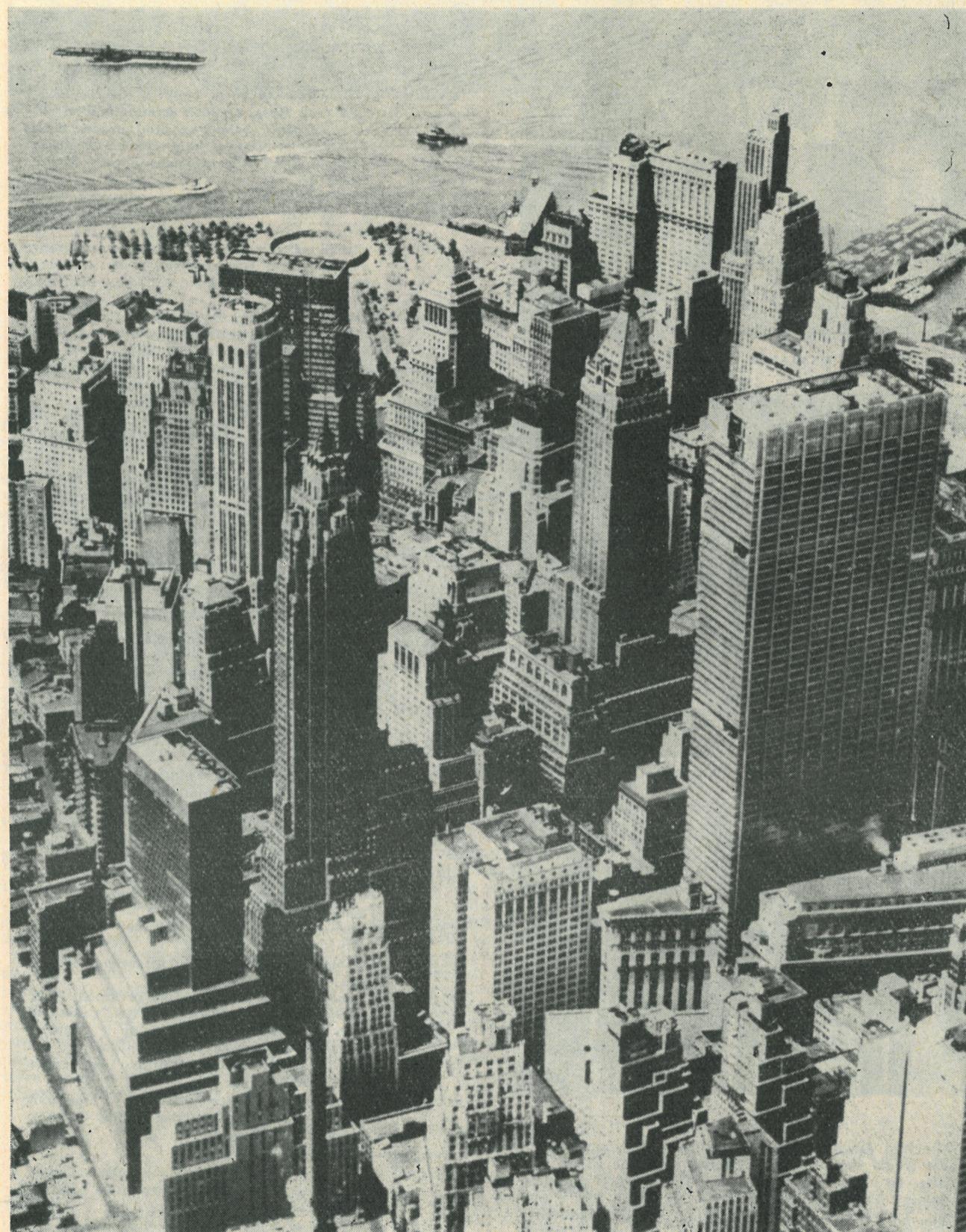
## Ludia rok udalosti

JÚL — ČERVENEC

- 1.VII.1921 — vznik Čínskej komunistickej strany;
- 3.VII.1942 — partizánsky oddiel GL oslobođil v Zaklikove 200 sedliakov uväznených nacistami;
- 4.VII.1941 — Nemci zavráždili vo Lvove 22 poľských vedcov a vysokoškolských profesorov, medzi nimi bol aj Tadeusz Boy-Żeleński, významný literárny a divadelný kritik, publicista, prekladateľ, satirik a básnik, z povolania lekár;
- 4.VII.1943 — zahynul gen. Władysław Sikorski;
- 5.VII. 863 — príchod na slovenské územie slovanských vierozvestov Cyrila a Metoda, tvorcov slovanského písma;
- 6.VII.1415 — z rozsudku inkvizicie upálili v Koštiči majstra Jána Husa, českého reformátora, mysliteľa, kazateľa, bojovníka proti neporiadkom v cirkvi, inšpirátora boja českého ľudu za národné a sociálne oslobodenie (nar. 1369 v Husinci);
- 6.VII.1950 — v Zhorelcu bola podpísaná zmluva s NDR o vytýčení poľsko-nemeckých hraníc na Odre a Nise;
- 8.VII.1621 — narodil sa Jean de La Fontaine francúzsky básnik, tvorca svetoznámych bájok zo života francúzskej spoločnosti 17. stor. (um. 13. IV.1694);
- 8.VII.1817 — narodil sa Andrej Radlinský, slovenský národný buditeľ, spisovateľ, novinár a osvetový pracovník (um. 22.VIII.1891);
- 10.VII.1834 — narodil sa Ján Neruda, významný český básnik a novelista (um. 22.VIII.1891),
- 11.VII.1920 — plebiscit na Warminske a Mazursku;
- 11.VII.1921 — vypukla mongolská národná revolúcia — Státny sviatok Mongolskej ľudovej republiky;
- 12.VII.1861 — narodil sa Anton Stepanovič Arenskij, ruský hudobný skladateľ (um. 22.II.1906);
- 12.VII.1876 — narodil sa Ivan Krasko, vl. menom Ján Bottó, významný slovenský básnik, národný umelec (um. 3.III.1958);
- 13.VII.1969 — smerom na Mesiac bola vystrelená kozmicálna stanica Luna 15;
- 14.VII.1789 — začiatok Veľkej francúzskej revolúcie;
- 14.VII.1889 — vznik II. internacionály;
- 15.VII.1410 — bitka pri Grunwalde;
- 15.VII.1856 — narodil sa Ivan Jakovlevič Franko, významný ukrajinský spisovateľ, publicista, učenec, kritik a verejný pracovník (um. 28.V.1916);
- 15.VII.1943 — prisaha I. divize Poľského vojska T. Kościuszku v Sielcach;
- 16.VII.1969 — vystrelenie americkej lode Apollo 11 s tromi lunonautmi na palube;
- 17.VII.1942 — začiatok Stalingradskej bitky;
- 17.VII.-2.VIII.1945 — Postupinská konferencia;
- 18.VII.1941 — sovietska vláda uzavrela s vládou ČSR v Londýne dohodu o spojenectve vo boji proti fašistickému Nemecku a o zriadení československých jednotiek v ZSSR,
- 18.VII.1969 — na obežnej dráhe okolo zeme sa stretla loď Gemini 10 s dvomi inými loďami, znovuzískanie lode Agena;
- 19.VII.-7.VIII.1920 — II. kongres komunistickej internacionály;
- 19.-21.VII.1944 — bitka skupiny AL s nemeckou ofenzívou v Parczewských lesach;
- 20.-21.VII.1944 — sovietske a poľské vojská prekročili Bug;
- 21.VII.1944 — oslobođenie Chełma. Vznik PKWN. Uznesenie KRN o spojení Poľskej armády s Ľudovou armádou v jednotné Poľské vojsko;
- 21.VII.1969 — N. Armstrong a E. Aldrin ako prví ľudia pristali na Mesiaci;
- 22.VII.1944 — vyhlásenie manifestu PKWN — programu výstavby Ľudového Poľska. Státny sviatok Poľskej ľudovej republiky;
- 22.VII.1952 — schválenie ústavy PER;
- 24.VII.1944 — sovietske a poľské jednotky vkročili do oslobođeného Lublina, dočasného sídla najvyšších orgánov v PER;
- 24.VII.1848 — narodil sa Július Botto, riaditeľ gymnázia v Revúcej, významný slovenský historik (um. 29.IX.1926);
- 25.VII.1826 — popravili v Petrohrade (Leningrad) vodecov dekabristického povstania Pestela, Rylejeva a iných;
- 25.VII.1946 — do Poľska sa vrátila Panorama Raclawicka a zberky Ossolinea;
- 26.VII.1944 — na Pawiaku vo Varšave bola zavráždená M. Fornalská a P. Finder;
- 26.VII.1953 — začala sa národná revolúcia na Kubě — štátny sviatok Kuby;
- 27.VII.1944 — vojská 2. bieloruského frontu oslobođili Bielostok;
- 28.VII.1806 — narodil sa Alexander Andrejevič Ivanov, významný ruský klasický maliar (um. 15. VII.1859);
- 28.VII.1944 — vznik Brigády AL Bartosza Głowackého a Brigády krakovskej zeme;
- 29.VII.1793 — narodil sa Ján Kollár, slovenský básnik, filolog, etnograf a politik, hlásateľ slovanskej vzájomnosti (um. 24.I.1852);
- 30.VII.1419 — začiatok husitskej revolúcie v Prahe,
- 30.VII.1831 — vypuklo na východnom Slovensku veľké protifeudálne roľnícke povstanie, ktoré bolo 30.IX.1831 krvavo potlačené;
- 30.VII.1893 — vznik SDKPiL;
- 30.VII.1920 — v Bielostoku vznikol Poľský dočasný revolučný výbor;
- 31.VII.1621 — začiatok protihabsburského chodského povstania v Čechách;

TIME PRIZNÁVA:

# AMERICKÉ MESTÁ PRED BANKROTOM



Mestský rozpočet New Yorku sa tento rok skončí deficitom asi 300 000 000 dolárov. Ako vyhlásil starosta New Yorku John Lindsay, bez štátnej a federálnej subvencie hrozí mestu „bankrot a obmedzenie základných služieb“. V niektorých mestách obmedzili alebo celkom zrušili prevádzku v rozličných ústavoch a zariadeniach, aby usporili na rézii. Postupujúca inflácia zdražuje všetky služby, za ktoré sa plati z mestskej pokladnice. Mestské správy si pomáhajú tým, že zvyšujú mestské dane a poplatky. Omaha a Detroit už dosiahli zákonom povolený najvyšší limit, mestá Buffalo a Syracuse vyhlásili najvyššie mestské dane vo svojej historii. Tak je to vari vo všetkých veľkých mestách Spojených štátov. „Ak sa nenájdzie nejaký spôsob ako zlepšíť situáciu miest,“ vyhlásil bývalý člen mestskej rady v Pittsburghu J. C. Kuhn, „skôr či neskôr každému násemu mestu hrozí bankrot.“ Guvernér štátu New York Nelson Rockefeller to vyjadril ešte lapidárnejšie: „Každý rok sme vytiahli zajaca z klobúka, ďalej to však už nejdeme.“

Pokračujúca inflácia robí tieto pochmúrne vyhliadky amerických miest ešte pochmúrnejšimi. Návrh, aby federálna vláda prepustila niektoré svoje príjmy mestám, v Kongrese neprešiel. „Je to naozaj chmúrny obraz“, konštoval newyorský týždenník Time. V tom istom čísle Time však vidieť aj druhú stránku života amerických miest. S odôvodnením, že finančná situácia im to neumožňuje, odmietať predstaviteľia amerických miest splniť oprávnené mzdrové požiadavky mestských zamestnancov, ktorých rovnako postihuje inflácia — ale zároveň v týchto mestách bujne korupcia.

Najväčšia a najpriznačnejšia je korupčná aféra, ktorá vypukla roku 1966 v meste New Jersey. Jej vyšetrovanie sa vlieklo celých päť rokov. Komisia vyslaná federálnou generálnej prokuratúrou bola bezmocná: odopierali jej poskytovať informácie, znemožňovali jej činnosť, jej opatrenia sabotovali. Obrat vo vyšetrovaní nastal až pred poldruha rokom, keď jeho vedenie prevzal riaditeľ oddelenia na federálnom ministerstve spravodlivosti John Bartels. Bartels bol na svoju úlohu dobre pripravený, veď štyri roky pracoval na štátnej prokuratúre a pri tejto práci sa dôkladne oboznamil s metódami organizovaného zločinu. Informátorov v záujme ich bezpečnosti umiestňoval v iných štátoch USA. Po poldruha roku intenzívnej, neraz nebezpečnej a dobrodružnej práce nazbieranl dostatočný materiál na podanie žaloby na vari 300 Newjerseyčanov. Sú medzi nimi obyčajní policajti, ale aj súdovia, dva starostovia mesta, vplyvní politici, podnikatelia a funkcionári odborových organizácií.

Pred troma rokmi boli v meste černošské nešpory. Bartels sa snažil nájsť príčinu, prečo vypukli. „Pochopíť to možno až vtedy, keď sa človek presvedčí o rozsahu korupcie v meste,“ povedal. „Všetko sa dalo kúpiť. Černošská spoločnosť to videla a vedela, preto stratila dôveru k mestským inštitúciám. Vedel som, že New Jersey je skorumpované mesto, no až keď som sem prišiel a všetko vyšetril, až vtedy som si uvedomil, nakoľko je skorumpované.“

Nakoľko sú skorumpované ostatné americké mestá, to má zistieť osobitná stála federálna komisia pre vyšetrovanie korupcie, ustanovená po úspešnom zavŕšení vyšetrovania v New Jersey.

ZATL



Moji známi jednou odjeli na dovolenou a svéřili mi do opatování svůj dvoupokojový byt. Slíbil jsem jim, že se tam každý den zastavím, přinesu poštou ze schránky, pojďme se, je-li byt v pořádku a budu pravidelně zalévat květiny. Čtrnáct dní uběhlo jako voda a nic zvláštního se nestalo. Poslední den se však přihodilo něco strašného. Jako obvykle jsem pilně zaléval truhlíky s cizokrajnými květinami, když jsem uslyšel z vedlejší místnosti kroky. Vlasy se mi zježily hrůzou. Uvědomil jsem si, že jsem za sebou zamkl. Nikdo se sem přece nemohl dostat! V nastalém duševním zmatku jsem skočil pod stůl právě když se dveře od pokoje pomalu otevřely. Na prahu stál velký, zarostlý muž nebezpečného zevnějšku. „Zloděj!“ blesklo mi hlavou. Myšlenku, že by to mohlo být také vrah, jsem raději zapudil. Muž se rozhlédl po místnosti a zřejmě něco hľadal, protože



## NEUVĚŘITELNÉ HISTORKY

nepokojně přecházel sem a tam, přičemž stále nevрle brůčel. Snažil jsem se uklidnit a přemýšlet, co bych měl udělat. Napadlo mě, že bych mohl zloděje vylekat. Vyskočím zpod stolu a mohutně zařvu! Než se stačí vzpatovat, zavolám sousedy. Začal jsem se připravovat ke skoku, když mě spatřil. Vyjekl překvapením a zmizel za dveřmi. Teď už jsem nečekal na nic. Vyrazil jsem za ním. Podařilo se mi ho dohonit až v kuchyni, kde na mě čekal s nožem v ruce. Potom chytal on mne. Kličkovali jsme po bytě, přeskakovali vánky a křesla, jeden druhého jsme tloukli židlemi a povalovali na sebe knihovny a skříně. Obrazy létaly vzduchem a stěny se chvěly pod přívalem šťavnatých nadávek. Muž mne

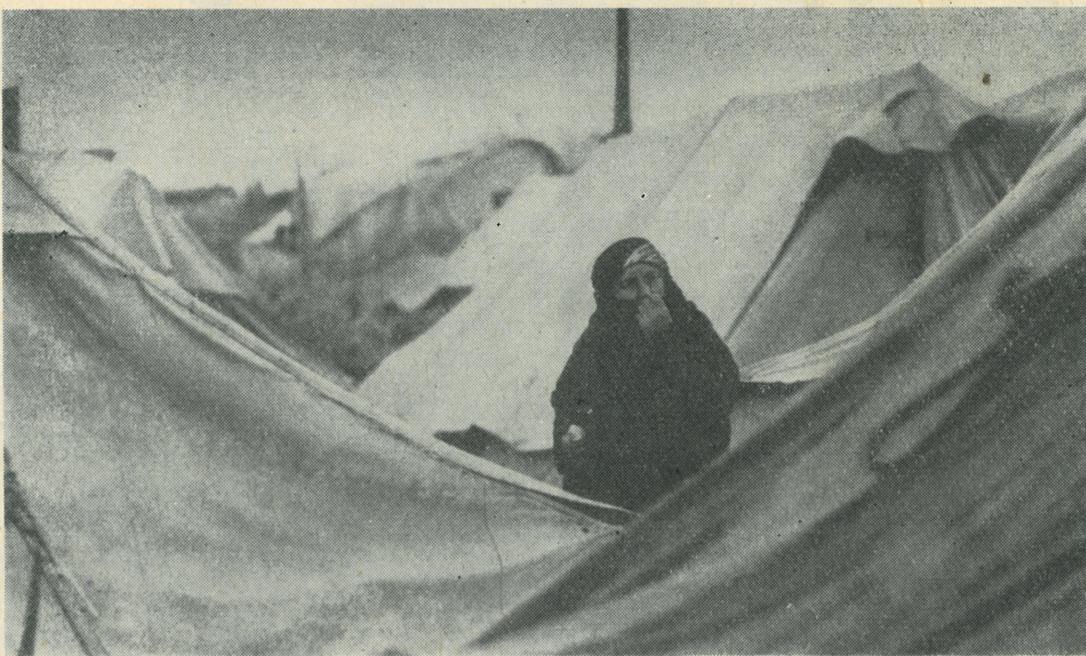
chtěl zřejmě chytit za každou cenu, protože se neohlížel na drobné pohmoždění a překvapoval mě tm, že probíhal zdí. V zoufalství jsem vyběhl na chodbu a zabouchl za sebou masívní dveře. Vtom se ozvala hromová rána a přede mnou, v dešti třísek, stál rozrušený obr, který mě sledoval kravým zrakem. V tom pohledu nebyla ani stopa po laskavosti a míru. Bezhlav jsem vyběhl na půdu, vikýrem vyskočil na střechu a po okapech jsem doručoval až domů.

Příšti den přijel pan Vrkoč, kterému byl patřil, a nestačil se divit. Všechno jsem mu vysvětlil. Jak jsem byl přepaden neznámým pobudou a jak jsem se hrdině bránil, až jsem se ubránil. „Opravdu,“ řekl mi pan Vrkoč se slzami v očích, „když tušil, že na vás tady čeká takové nebezpečí, tak bych vám ten byt...“

Najednou někdo zazvonil. Pan Vrkoč otvárel zbytky dveří a já ztuhnul údivem. Na prahu stál onen zarostlý muž a pravil plachtivým hlasem: „Panu Vrkoču, vaše manželka mi svěřila klíče od vašeho bytu, abych vám chodil zalévat květiny, ale včera se zde stalo něco strašného!“

MOJMÍR JAROŠ

# VZÁCNÝ POKLAD



## DRÁMA PALESTÍNCOV

Medzi problémami Blízkeho Východu jedným z najtragickejších je osud palestínskeho národa. Dva a pol milióna utečencov, ktorí v krajinnej biede žijú pod holým nebom v utečeneckých táborech.

Nežijú vo vákuu. Obklopuje ich svet, ktorý by mal byť citlivý na osud ľudí, ktorých sionizmus zbavil vlastnej strechy nad hlavou a naďalej nechce im na ňu priznať právo.

Je pravdou, že Palestinci nevedeli zdolať roztrieštenosť a rozdielnosť politických konceptov, že tie najextremistickejšie skupiny sa pokúšajú používať metódy boja, ktoré neraz priniesli palestínskej veci mnohé neúspechy, ako atentáty a únosy lietadiel minulý rok, ale na tieto pozície ich strká neustúpčivá, expanzívna politika Izraela. Ich osud sťažujú aj protiklady, ktoré od smrti Násira otriasajú arabským svetom keď chybujie jeho realistická a d'alekozraká politika v riešení palestínskeho problému.

Ustarostene sme pozorovali, ako pravčiarske elementy vo vláde a armáde kráľa Husejna, deklarovali „všetkú pomoc pale-

stínskemu hnutiu“ a zároveň v septembri minulého roku začali „prinavrácať právo a poriadok“ v Ammáne a iných jordánskych mestách.

Neberúc ohľad na rastúcu izoláciu medzi arabskými krajinami a na škody páchané na palestínskej revolúcií, jordánska armáda podnikla nový pokus zúčtovať s fedainmi, ktorého následkom bolo krviprelievanie. Rozsah a sila týchto bojov hrozili, že konflikt sa stane medzinárodný a dokonca bola možná americká intervencia v Jordánsku keď USA deklarovalo „pomoc“ kráľovi Husejnovi.

Za dodávky a zbrane z USA a za šeky, ktoré ako „súkromný dar“ posielala kráľ Saudskej Arábie Fajsal, Husajn chce zabezpečiť seba a svojej dynasti trón. Celkom iste sú to krátkozraké výpočty. Kráľovským jednotkám sa môže podať zasadniči úder a dočasne aj oslabiť ozbrojené palestínske hnutie, ale nemôžu zlomiť palestínsky národ. Skutočné zisky si z tejto situácie vynesie iba Izrael, ktorý popiera právo Palestínco na ich vlast, v ktorej žijú už tisícky rokov, popiera právo na budúcnosť oslobođeniu od rasizmu a náboženských prenasledovaní.



## BEZ KOŠILE, BEZ KALHOT

V rouše Adamové stál velvyslanec in spe na chodbe jednoho newyorského hotelu. Před ním stála jeho dobrá přítelkyně, za ním byl jeho hotelový pokoj. Dvere zapadly. „Bylo to příšerné,“ vzpomíná dnes již šedesátničky profesor Harvardské univerzity a někdejší Kennedyho poradc John Kenneth Galbraith. „Zachovat bontón a důstojnost bez šatů, a to v halách s mnoha dveřmi, které se co chvíli mohly otevřít, to je zkouška, kterou by měli prodat všichni nastávající velvyslanci.“

Galbraith, ktorý kvôli nějaké dôležité otázke vyskočil z vany, ve zkoušce obstáť. Přišel kabátem, přítelkyně, pribedl vrátného a dal si svůj pokoj otevřít. Pět měsíců nato, v dubnu 1961, čiperný vědec, ktorý se vypracoval predevším ako hospodársky teoretik, byl na doporučení Johna F. Kennedyho jmenován velvyslancem Spojených státov v indickém hlavním meste Dillí. Co

se pak pôldruhého roku odehrávalo v americké diplomacie, bylo právě tak neobvyklé, ako nové jmenovaný velvyslanec sám, na némž jeho dvoumetrová výška byla snad nejlépe vypočítanou vlastnosťí.

Nový styl se projevil již pri nástupe amaterského diplomata, jehož paměti uveřejnil ve zkratke americký měsíčník American Heritage. Galbraith si poznamenal do deníku: „Zavolal jsem ministerského předsedu (Néhrúa) a představil se mu jako největší amatér v diplomaci. On se nato označil za amatéra mezi ministerskými předsedy. Myslím, že v našem vztahu nebudete pravda na překážku...“

Tím více roztrpčovala otevřená mluva „jízlivého národnospodáře z Harvardu“ (jak ho nazval americký magazín Newsweek) jiné. Zvlášť kysele reagoval Galbraithův nadřízený, americký ministr zahraničí Dean Rusk, jehož protikomunistickou politiku označoval Galbraith za „přínos ke zmatku“.

Americký velvyslanec v Dillí si například telegraficky stěžoval na cíl americké zahraniční politiky — znemožnit všem způsoby přijetí lidové Číny do OSN. Ministerstvo zahraničních věcí reagovalo stručně a jasně: „Váš návrh byl náležitě přezkoumán a zamítnut.“

Mezitím dostal Kennedy dopis svého přítele Galbraitha o jeho sympatiích k ministerstvu zahraničí: „Zdalo se mi, že celé to prokleté místo shořelo. Probudil jsem se a doufal jsem v palcové titulky: Nikdo to nepřežil!“

V červnu 1963, čtyři měsíce před zavražděním Johna F. Kennedyho, opustil John Kenneth Galbraith úrad velvyslance v Dillí a ujal se opět svých národnospodářských přednášek na Harvardské univerzitě. Zbylo po něm 300 amerických a 726 indických zaměstnanců velvyslanectví, dva státní luxusní kočáry s přeždívkami „Queen Mary“ a „Queen Elisabeth“ a rada: „Člověk by neměl patřit k lidem, kteří by president chtěl vidět, ale k těm, kteří vidět musí. Skromnost je ctnost značně přečeňovaná.“

V roce 1962 odkryli archeologové na Kypru nedaleko mořských břehů pozůstatky velkého města. Další výzkumy vedly k předpokladům, že byl nalezen Nový Paphos, hlavní město Paphovského království.

Jak praví staré historické prameny, byl Nový Paphos vystavěn ve čtvrtém století před našim letopočtem. Bylo to přístavní město ležící v pohodlném, širokém zálivu, jehož obyvatelé se klaněli Diovi, Afrodité a Artemidě. Na počest bohů vybudovali několik chrámů a pobřeží ozdobili vilami se sněhobílým mramorem.

V roce 1966 expedice polských archeologů pod vedením Kazimierze Michałowského a Andrzeje Dażewského odkryla zbytky jedné z vil. Bylo to prostorné stavení vyzdobené mnoha mozaikami a sousošími různých bohů.

V roce 1969 se jednoho dne už skoro při posledních pracích najedou na dně výkopu objevil fragment mozaiky. A po několika dnech práce se před očima vědců odkryla unikátní dvoumetrová mozaika s udivující kompozicí.

Mozaika byla vypracována na námět starořecké legendy o Théseovi, který zabil Minotaura, obludu s tělem člověka a hlavou býka.

Silný jinoch uchvátil Minotaura za roh, zdvihá nad ním palici. Přibytek Minotaura — labyrint na Krétě — je znázorněn starcem. Za Théseem stojí dvě dívky. Jedna z nich je Ariadna, dcera krétského vládce, která dává Théseovi nit, aby nezabloudil v labyrintu. Druhá znázorňuje ostrov Krétu.

S podobnou kompozicí znázornění této legendy se dosud vědci nesetkali, přestože hrdinný čin Théseovi byl znázorněn mnohemkrát. Jak ukázala analýza, mozaika byla vytvořena koncem třetího století našeho letopočtu.

VV



## PREKRÁSNE MÄSIARSTVO

— Pozrite, aké krásne mäsiarstvo, — povedal Sam Weller.

— Hej, vidí sa mi, — prikývol pán Pickwick.

— Slávna výrobňa klobás.

— Ale čo nepoviete?

— Veru, veru... Tu sa pred štyrmi rokmi stalo...

— Sam, hádam len nechcete povedať, že sa stala obetou toho povestného zločincu Burkeho? — spýtal sa Pickwick a prudko sa obrátil.

— Nie, určite nie, ale musím vám povedať, že je to ešte horšie. Stalo sa to majiteľovi tohto obchodu, ktorý vynašiel a patentoval stroj na nekonečnú výrobu klobás. Ten stroj bol schopný zhltiť aj dlaždice, keby ich bol mal poruke a bol by ich celkom pojne pomlel na klobásy, ako keby to bolo slabé novorodeniatko. Mäsiar bol hrdý na svoj vynález, iste si to viete predstaviť, vysedával v pivnici a dival sa ako stroj pracuje. Často sa od ránosti rozplakal.

Majiteľ tohto stroja a otec viacerých krásnych detí by bol býval veľmi šťastný, keby neboli mal na krku ženu, hroznú fúriu! Všade chodila za ním a neprestajne mu vykrikovala za ušami. Keď už to nemohol vystáť, tak jej rieko:

„Musím ti povedať, zlatá moja, že ak neprestaneš, budem nútenej sa obešť a nepôjdem do Ameriky. To je všetko, čo som ti chcel povedať.“

„Ty si obyčajný leňoch,“ odpovedala mu žena, „už teraz blahoželám Američanom za taký prírastok.“

Nadávala mu vyše pol hodiny, potom prešla do malej mestnosti za obchodom a jačala ostošest, že by už naozaj mal radšej zomrieť. A znova prešla do útoku, kde si k jazyku privolala na pomoc aj kopance. A beda, na druhý deň nebolo po manželovi ani stopy.

Nevzal si so sebou ani haliera, neprehodil si cez plecia plášť. Je teda zrejmé, že neodšiel do Ameriky. Neobjavil sa ani na tretí deň, ba ani nasledujúci týždeň. Manželka dala natlačiť plagátiky, v ktorých ho prosila, aby sa vrátil, že mu odpustí (bolo to veľmi šľachetné, najmä keď nič neurobil). Poprehľadávali všetky kanály a celé dva mesiace, keď niekto niekde našiel mítvolu, automaticky ju doniesol do mäsiarstva. Ale ani jedna nezodpovedala popisu. Nakoniec ho vyhlásili za „neprítomného“ a žena prevzala po ňom obchod.

Jednu sobotu večer vošiel do obchodu nízky vychudnutý starček a náramne sa jedoval:

„Vy ste tu majiteľkou?“ — spýtal sa. „Áno,“ odpovedala.

„Nuž vidíte, pani, prišiel som vám povedať, že ani moja rodina ani ja osobne sa nechceme zadrhnúť. Inými slovami, dovolte mi, aby som vás upozornil, že keď už na svoje klobásy nepoužívate kvalitné mäso, tak si aspoň uvedomte, že hovädzina nie je o nič drahšia ako gombíky.“

„Aké gombíky? Prečo tu spomíname gombíky?“

„Ano, gombíky,“ a starec vybalil z papiera dvadsať, ba hádam aj tridsať gombíkov. „Gombíky zo spodkov v klobáse. Vynikajúca príchuť!“

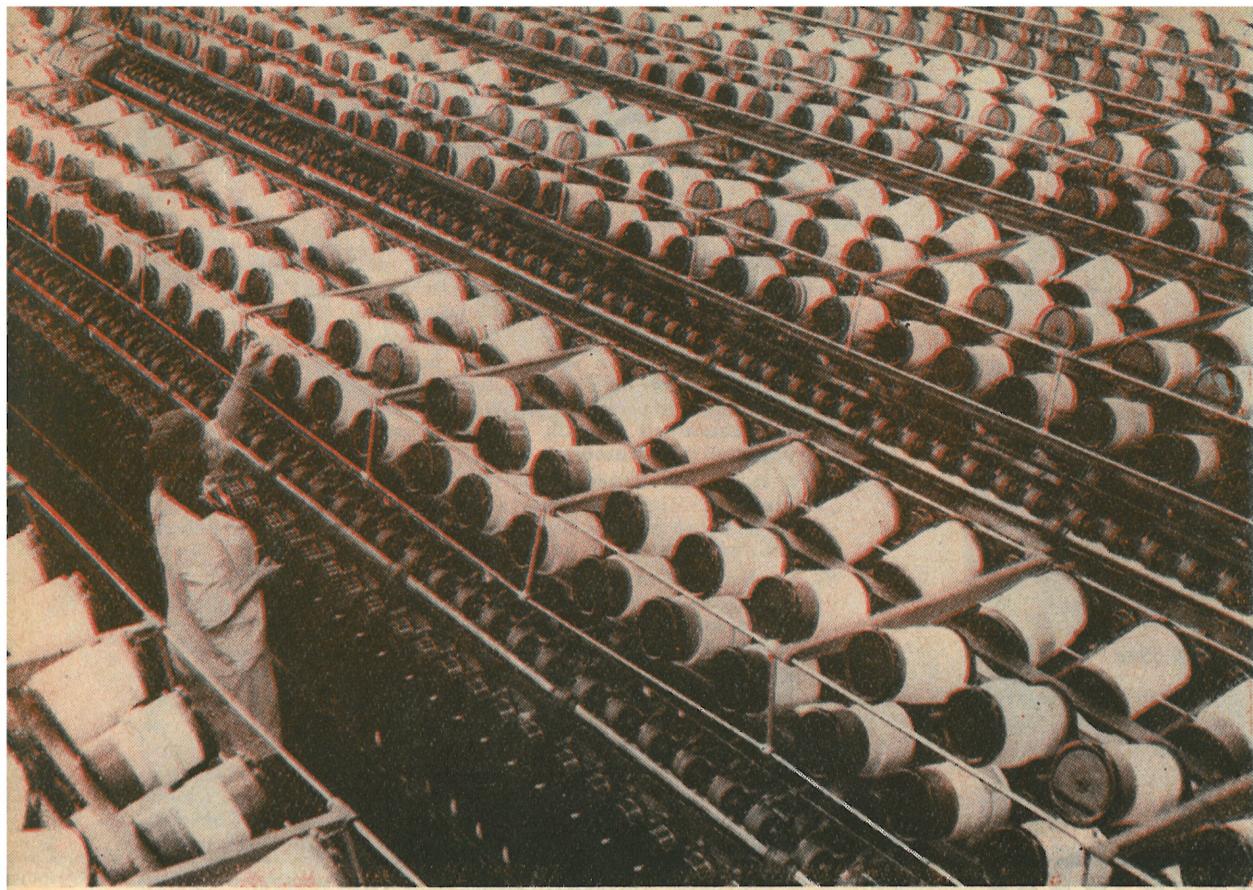
„To sú manželove gombíky!“ vykriaľala vdova a takmer omdlela.

„Čo?“ — zreval starček a náhle hrozne zbledol.

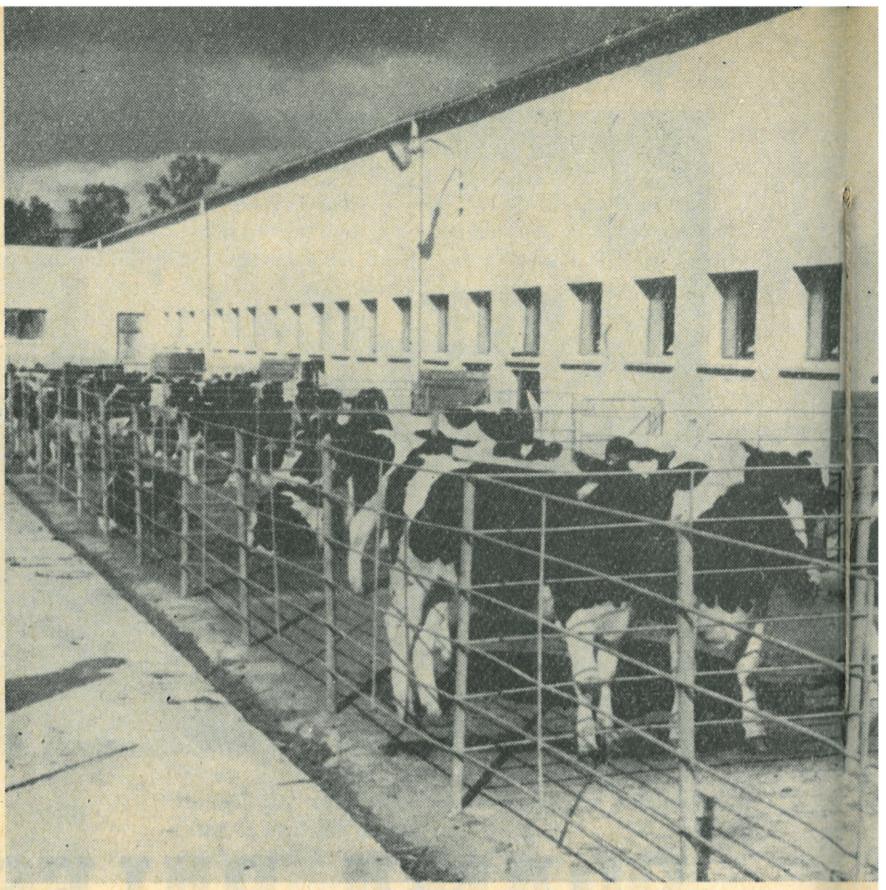
„Ved vám vratím,“ odpovedala vdova. „V záchvate šialenstva sa nechal spracovať na klobásy!“

— Veru je to pravda, — povedal Sam Weller pozerajúc si vydesenú tvár pána Pickwicka. — Je možné aj to, že ho sám stroj zachytí. Nech bolo ako bolo, ale starček, ktorý mal nesmierne rád klobásy, sa vyrútil od mäsiarky a nikto nikdy viac o ňom nepočul.

(Úryvok z knihy Ch. Dickensa „Klub Pickwickovcov“)



**GORZOWSKÉ ZÁVODY PRE VÝROBU UMELÝCH VLAKIEN. VYTAHOVANIE PRIADZE.**



**CHOV TELIAT NA ŠTÁTNOM MAJETKU MALECHOWO V SLUPSKOM**

Júlový sviatok roku 1971 znamená už 27. výročie existencie a rozvoja Poľskej ľudovej republiky. Ale pre všetkých občanov krajiny tento sviatok bude mať mimoriadny charakter. Tento rok sme totiž svedkami premien, ktorých začiatkom bol protest robotníckej triedy v decembri 1970 namierený proti tým silám v strane a štátnej administratíve, ktoré pretrhli zväzky s pracujúcimi v socialistickom zmysle chápania týchto zväzkov. Udalosti, príčiny a pramene tohto, v socialistickom zriadení predsa nezvyklého javu, boli už zhodnotené na 7. a 8. pléne UV PZRS. Súčasne s hodnotením príčin a následkov decembrových udalostí boli sme svedkami rezolútnej a dôslednej činnosti nového vedenia strany, ktoré už odstránilo z nášho politického života všetky základné brzdy rozvoja a to tak v personálnom, ako aj v meritórnom zmysle. Brzdy, ktoré zapríčinili na jednej strane decembrové udalosti a na druhej strane, — čo pre každého občana je nesmierne dôležité, — znemožňovali ďalší politicky, ekonomicky a spoločenský rozvoj našej krajiny. Tento rozvoj sa predsa úzko spája so súčasnosťou a budúcnosťou, týka sa každého z nás a jednoducho sa menuje: **BLAHOBYT SOCIALISTICKEJ SPOLOČNOSTI.**

Rozvíjanie **BLAHOBYTU** celej spoločnosti a zároveň jednotlivcov vyplýva zo samotnej podstaty socializmu. Všetko, čo v socialistickom zriadení smeruje inde je vo svojej podstate spatočnícke a viedie spravidla k deformáciám vo všetkých oblastiach spoločenského života. Preto PZRS, ako vedúca strana robotníckej triedy taký veľký dôraz kladie v súčasnosti na ekonomicke otázky, preto sa snaží priviesť všetkých k presvedčeniu, že iba úsilie všetkých pracujúcich a súčasne zavádzanie v praxi najnovších výdobytkov riadenia, techniky a vedy umožní pokračovať v doterajších výsledkoch, prekonáť nedostatky i plne ukázať naše možnosti susedom a celému svetu. Takéto presvedčenie musí priniesť pozitívne výsledky, ktoré sa prejavia predovšetkým v našom občianskom po-

stoji a v podobe výrobných úspechov kolektívov a jednotlivecov — robotníkov, rolníkov a inteligencie. Dosiahnuté výsledky a posledné hlásenia o realizácii plánov sú dobré, sú predovšetkým výrazom pochopenia práce ľudských rúk a ľudskému umu. Je to konkrétny výsledok tohto roku a vklad pre všetky budúce roky. V tom vlastne bude spočívať sila nášho štátu, jeho autorita, životná úroveň každého z nás.

Pre kladný a rýchly rozvoj vytvárajú sa teraz všetky nevyhnutné podmienky – politické, ekonomické a spoločenské. Nasvedčuje tomu naďalej prebiehajúci proces zmien v systéme a riadení našej ekonomiky. Tento proces nové vedenie rozumne stvaruje a bude aktívny až po definitívne vyriešenie všetkých problémov. Všetky doterajšie opatrenia pracujúci prijímajú s plným pochopením a podporou, a čo je najdôležitejšie, aktívne sa podielajú na týchto premenách a celonárodnom pláne poriadkov a rozvoja krajiny. Týmto spôsobom sa upevňuje v boji za lepší zajtragáč nás všetkých Front národnej jednoty, ako program pozitívneho pôsobenia, program spolupráce všetkých občanov, straníkov a nestraničkov, veriacich a neveriacich, bez ohľadu na národnosť, mladých plných oduševnenia a iniciatívy, ako aj starších, ktorí slúžia svojimi skúsenosťami. A všetko pre dobro vlasti. Taktô o tom hovoril 17. júna 1971 na zasadanej CV F NJ, ktorého členom je aj naša Spoločnosť, prvý tajomník ÚV PZRS Edward Gierek:

„Front národnej jednoty sa v našej krajine stal formou najsiřšieho politického spojenia všetkých občanov v spoločnej práci pre rozkvet a blaho ľudového Poľska. Uskutočňujúci program výstavby socializmu FNJ zoskupuje spoločnosť okolo hlavných celonárodných, historických záujmov vlasti. Je teda — čo PZRS zdôraznila ešte raz na 7. a 8. pléne Ústredného výboru — trvalým a dôležitým spoločensko-politickej činiteľom v systéme ľudového zriadenia. Je aj jedným z nevyhnutlivých predpokladov harmonického rozvoja Poľska, rastu blahobytu všetkých



Obradom przewodniczył poseł Bronisław Cieniewski

★ OBRADY KM FJN W ZELOWIE

# ★ OCENA I PERSPEKTYWY ZO TKCiS

★ 170 ROCZNICA ZAŁOŻENIA ZELOWA PRZEZ CZECHÓW

Tematem posiedzenia zelowskiego KM FJN w dniu 25.VI.1971 r., była ocena i perspektywy działania zelowskiego oddziału Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Obecni byli wszyscy członkowie KM FJN oraz zarząd oddziału TKCiS z jego prezesem Janem Nowakiem na czele. Przewodniczył posel B. Ciemiewski.

Dyskusje nad tematem zagań se-  
kretarz oddziału TKCis W. Luścin-  
ski informacją z działalności nasze-  
go Towarzystwa na tym terenie.

Na wstępie relacji z tego pozytywnego społecznie posiedzenia MK FJN w Zelowie (powiat Łask, województwo łódzkie).

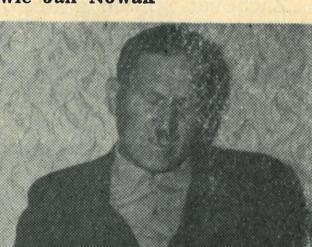
wództwo Łódzkie) trzeba stwierdzić, że właśnie takie forum jest najbardziej właściwe dla omawiania zagadnień, które znajdują swój praktyczny wyraz w działalności organizacji po temu powołanych w tym przypadku Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Tymbardziej, że towarzystwo nasze jest członkiem Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu. To że po raz pierwszy Zelowski MK FJN wystąpił z taką inicjatywą, zaplanowaną zresztą jeszcze w roku ubiegłym świadczy o właściwym zrozumieniu i pra-

Przemawia prezes ZO TKCiS w Zelowie Jan Nowak



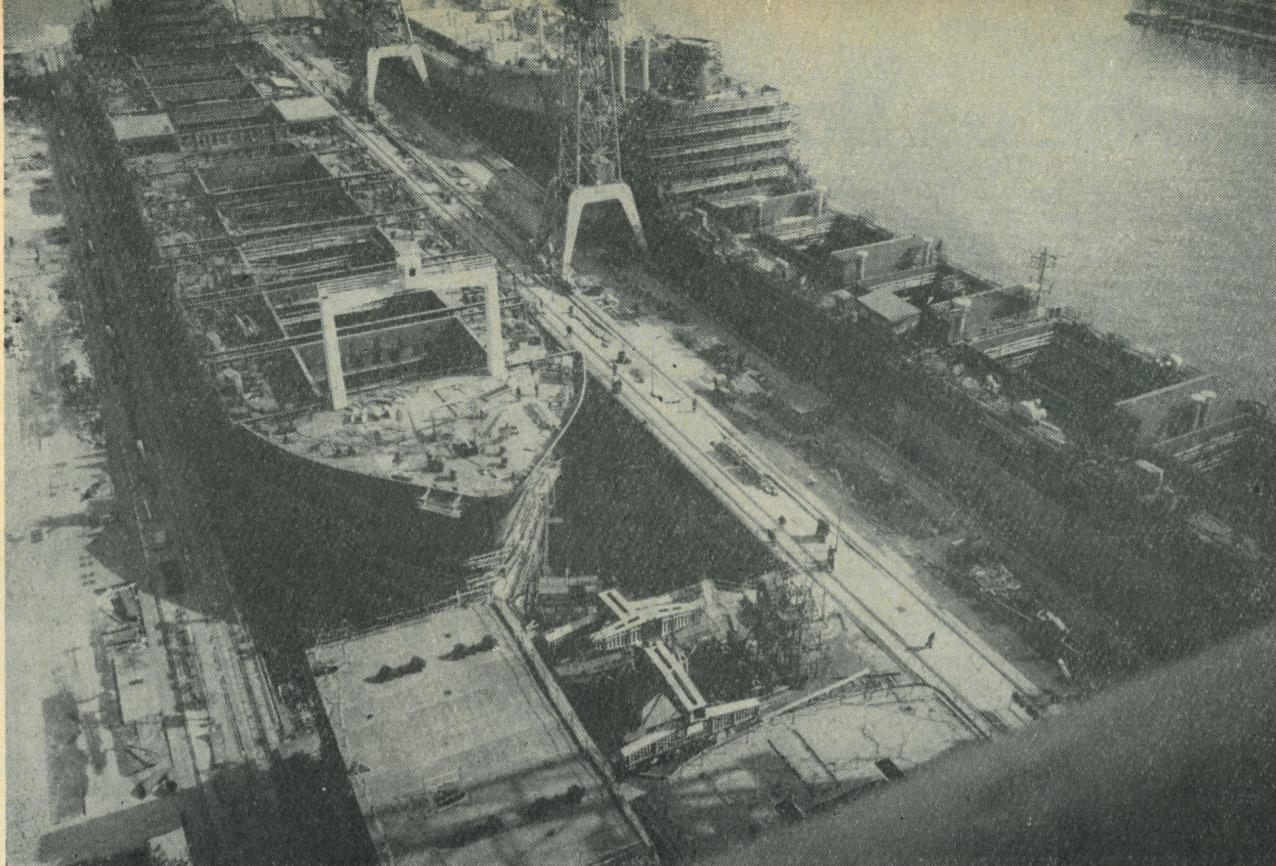
# DOBRY PRZYKŁAD

tycznej realizacji wskazań partii w tym zakresie. Bodźcami dla zorganizowania takiego posiedzenia, na którym zresztą zgodzono się z konicznością częstszego omawiania tych spraw, były w tym przypadku dwie rocznice przychodzące w roku przyszłym mianowicie 170-lecie założenia przez Czechów miasta Zelowa i 25-lecie istnienia i działalności Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Na tym tle dokonano oceny i zarysowano perspektywy dalszego rozwoju zelowskiego oddziału TKCiS w Polsce. Tow. S. Sukiennik i Sekretarz w Zelowie przedstawiły instancji powiatu m.in. że towarzystwo swoją placówką poprzez działalność tywum ściśle związko z społeczeństwem w okolicach działalności zelowskiej Towarzystwa Kultury i Słowaków w Polsce jest aktywne a jej działania nie tylko w organizacji. Są aktywne kulturalnej i w działalności. Dorobek Towarzystwa wynosił tow. S. Su jest znany tak poważnie, że to zasługuje. Na tym terenie także w szerszym zakresie prowadził działalność na tym terenie. Są — stwierdził — dla tywum podejmowanych działań towarzystwa w zeszłym roku kresie szerszego udziału w jego przedsięwzięciach mówiono również o spniu ogólnomiejskim. Tywum zawsze znajdował się w Zelowie, KM PZPR w Zelowie, KM FJN. I Sekretarz





KOM OKRESE.



LODENICE PARÍŽSKÉJ KOMUNY V GDYNI. NAJVÄČŠIA LOĎ VYBUDOVANÁ V POĽSKU — MANIFEST LIPCOVÝ.

# IATOK



pracujúcich, d'álšieho upevňovania postavenia a bezpečnosti nášho štátu, ktorý sa opiera tak o vlastnú silu, ako aj o bratské sponzorstvo so Sovietskym zväzom a inými socialistickými krajinami.

Vlastenecké zásady Frontu národnej jednoty akceptujú milióny nestraničkov, ktorí spolu s členmi PZRS, ZES a DS stavajú stále svetlejšiu, stále priestrannejšiu budovu socialistickej vlasti."

"Poľsko je iba jedno, — konštaoval v programovom referáte na zasadanej CV FJN člen Politického byra a tajomník ÚV PZRS Józef Tejchma. — Budovať jeho budúnosť a veľkosť je vlasteneckou povinnosťou a najvyšším cieľom Frontu národnej jednoty". Poľsko, krajina v ktorej žijeme a pracujeme je iba jedno. Preto všetko, čo po celý život robíme je trvalou zložkou jeho dejín. Tento fakt by sme si mali uvedomovať stále. Týka sa to všetkých bez rozdielu. Naša Kultúrna spoločnosť Čechov a Slovákov v Poľsku v priebehu blížiaceho sa štvrtstoročia svojej existencie mnohokrát dokázala, že v jej práci a v postoji jej členov dominovali práve tie prvé, ktoré tak prijemne zazneli v obnovenej programu FJN. To neznamená, že vo svojej činnosti sme nemali, z našej viny, roky chudobnejšie na obsah činnosti a dokonca potknutia a pochybnosti, že na nás postoj nemalo vplyv celkové ovzdušie, najmä to, ktoré sa dnes kritizuje. Ale celkovo môžeme sa popýšiť peknými výsledkami tak pred našou českou a slovenskou menšinou, ako aj pred celou krajinou a cudsízinou. V našej terajšej činnosti sú ešte väčšie možnosti a perspektívy rozvoja našej Spoločnosti — môžeme to úprimne a smelo povedať, sú neobmedzené. Plná realizácia našich úloh — výdatne politicky a hmotne podporovaných stranou a ľudovou vládou — je možná, a iba na nás budú závisieť konkrétné výsledky, ktoré sú a budú našim realným príspevkom do celonárodnej pokladnice výsledkov a premen, stvárňujúcich predsa socialistickú tvár krajiny.

MARIAN KAŠKIEWICZ

I Sekretar KM PZPR zedstavil punkt więcej partyjnej. Stwierdzało nasze połowa kulturalna i działalność szerokiego aktywnością z tutejszą w okresie 14-letniej zelowskiego oddziału Kulturalnego Czechów w Polsce. Towarzystwo a jego członkowie w ramach swojej aktywności i w pracy w działalności społeczno-Towarzystwa — kon-

S. Sukiennik — nie kiedy jawnie jak na tym polu trzeba było zakresie popularności kultury czeskiej i. Są też możliwości dla nowych inicjatywnych przez oddziały w szczególności w zago udziela młodzieży się wiecach w podejnie spraw o znaczeniem. Takie inicjatywy znajdują poparcie w Zelowie jak i na forum Sekretar KM PZPR

w Zelowie 'tow. S. Sukiennik wyraził przy okazji podziękowania dla redakcji „Żivot”, która wiele pisze o sprawach Zelowa i postulował aby FJN szerzej spopularyzował nasze czasopismo wśród społeczności polskiej miasta Zelowa.

Poseł na Sejm tow. B. Cieniewski, przewodniczący MK FJN w Zelowie stwierdził, że mało jest miejscowości mających tak pozytywne tradycje narodowościowe jak w Zelowie. Tutaj w przeszłości osiedlili się Czechi, znajdując schronienie przed prześladowaniami religijnymi. Tutejszych ludzi nauczyli zawodu sukieniarskiego kontynuowanego do dzisiaj na tym terenie. Obywatele Zelowa narodowości czeskiej tworzą kultywują tradycje i język swych ojców. Czas po temu — stwierdził — aby wydać wreszcie monografię Zelowa, aby szerzej spopularyzować zarówno w naszym terenie i w całym kraju historię miasta w której istotną sprawą jest zgodne współżycie Czechów i Polaków. Obecnie wszyscy obywatele trudem producenty i społecznym kształtują nowe socjalistyczne oblicze naszego miasta. Po-

sel tow. B. Cieniewski postulował w zakończeniu aby w Święto Odrodzenia 22 lipca br. Zelowski Oddział TKCiS zaprezentował społeczeństwu miejskiej cały swój dorobek kulturalny na festynie, którego będzie wspólnie z udziałem.

Kilkadziesiąt członków FJN podkreślało w swoich wystąpieniach szczegółowe zasługi tutejszego oddziału TKCiS w rozwoju miasta i kultury czeskiej, przypominali fakty historyczne i postulowali różne inicjatywy. Postanowiono m.in. w roku przyszłym wmurować w centralnym punkcie Zelowa tablicę

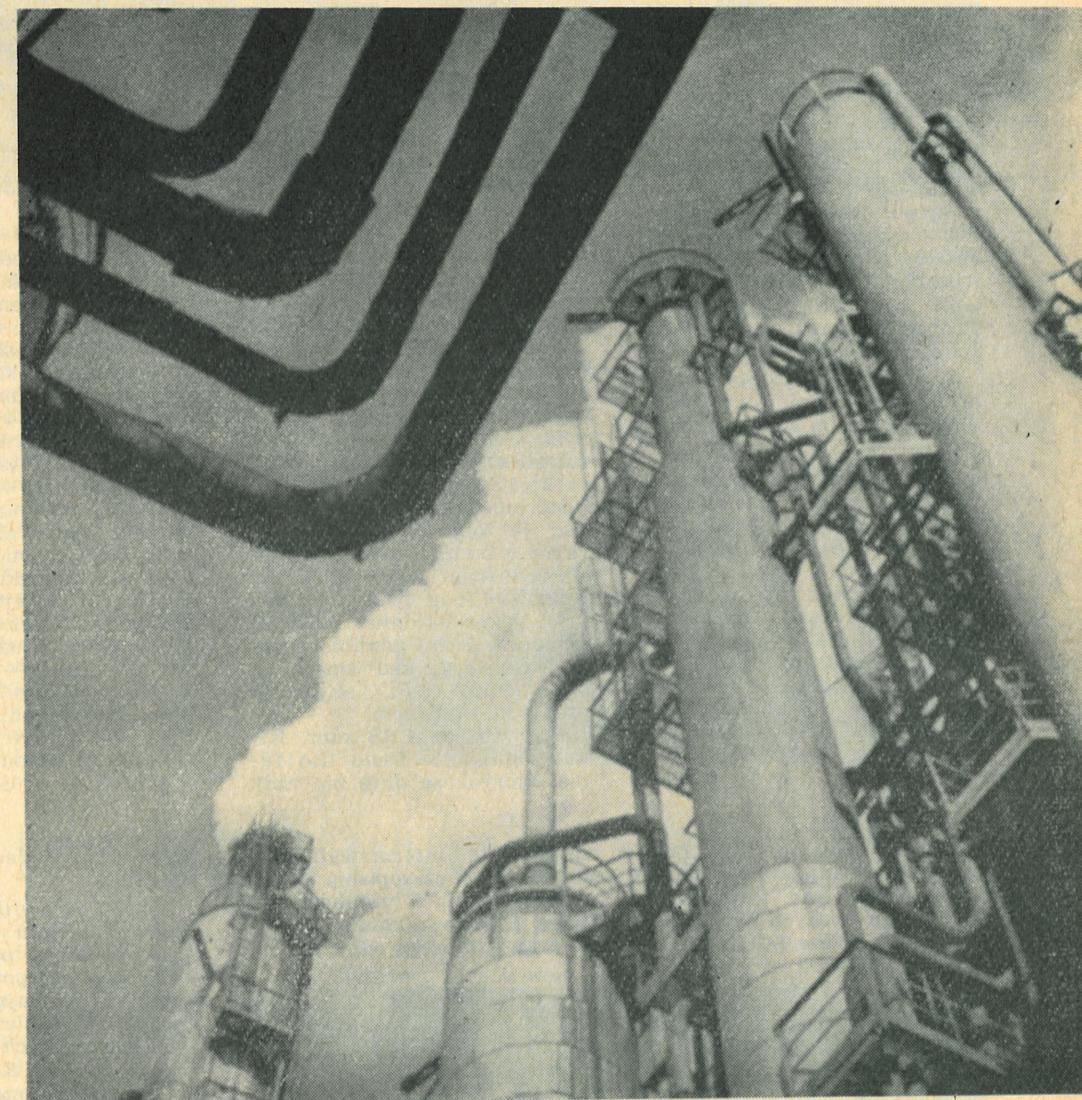
pamiątkową informującą o 170 rocznicy założenia miasta Zelowa przez przybyszów z Czech oraz o istnieniu i działalności na tutejszym terenie Oddziału Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Ponadto zobowiązano zarząd oddziału TKCiS do wystąpienia w imieniu całego FJN do władz naszego Towarzystwa aby centralne uroczystości 25-lecia TKCiS odbyły się w roku przyszłym w Zelowie. Uzasadniono to zbieżnością w czasie wielu rocznic m.in. wspomnianego już 170-lecia założenia miasta i 15-lecia istnienia oddziału, oraz

także tym, że uroczystości 20-lecia TKCiS odbywały się w Nowym Targu. Społeczeństwo Zelowa pragnie więc teraz gościć u siebie Słowaków ze Spisza i Orawy, jak to miało miejsce z okazji 10-lecia czasopisma „Żivot” ciągle wspomnianej jako nader udana impreza. Postanowiono także — wśród innych spraw szczegółowych, że będą tutaj organizowane doroczne tradycyjne krajoznawcze wiatry (w dniu 3 września), począwszy od roku bieżącego jako impreza ogólnomiejska. KM FJN za pośrednictwem redakcji „Żivot” zwróci się do PPK „Ruch” z postulatem aby w kioskach w Zelowie można było nabyc czasopismo „Żivot”.

W najbliższym czasie w KM PZPR w Zelowie odbędzie się spotkanie z zarządem oddziału TKCiS na którym złoży on szczegółowe sprawozdanie o swoich osiągnięciach, trudnościach i planach i gdzie podjęte zostaną decyzje dotyczące dalszego rozwoju działalności zelowskiego oddziału TKCiS.

MARIAN BRZOZA

OD RED.: Na prośbę MK FJN w Zelowie relacje z posiedzenia drukujemy w języku polskim.



DUSÍKOVÉ ZÁVODY V TARNOVE.



# NA PRÍKLADE GS NOVÁ BELA

V našej krajine prebieha celý rad pozitívnych ekonomických procesov, ktoré majú jeden spoločný cieľ: urobiť z nášho národného hospodárstva pružný a výnosný organizmus umožňujúci stále lepšie uspokojovať požiadavky celého národa. Za týmto účelom bol už schválený rad rozhodnutí a iniciatív. Vedúci orgánom národného hospodárstva ide o to, aby tieto procesy prebiehali rýchle ale nie automaticky, to znamená, aby spoločnosť chápala ich význam a nutnosť a aby bola presvedčená o správnosti práve takých a nie iných rozhodnutí. Je to veľmi dôležitý predpoklad, ved' nikto iný iba pracujúci budú ich zavádzat do života, realizovať po novom rôzne úlohy a dosahovať zaslužené úspechy.

Horeuvedený úvod čitateľom sa môže zdať tak samozrejmy, že snáď by ani nebolo potrebné opakovať pravdu, ktoré sú pre každého zrejme odkedy padli dnes už historické slovanské stranícke vedenia „Pomôžete?“ a pracujúcich „Pomôžeme!“ A predsa napriek logike opakovanie známych pravd bude nutné dovedty, dokedy sa v našom živote bude prejavovať schematizmus miesto pružnosti, dirigovanie miesto vychovávania a rozumného presvedčania o správnosti takých alebo iných rozhodnutí. Uvádzanie do života nového princípu zaobchádzania úradov s masami nie je jednoduché, byrokracia nadáľ odporuje, preto sa touto otázkou stále zaoberajú najvyššie stranícke orgány, dúfajme, že stále účinnejšie.

Teraz chceme opísať jednu udalosť, ktorá je vybornou ilustráciou boja s byrokraciou.

Ako vieme, v Poľsku prebieha koncentrácia vidieckeho obchodu, čo sa prejavuje v spájaní obecných obchodných družstiev (GS) do väčších organizmov, ktoré budú schopné lepšie fungovať tak na terajšej etape, ako aj v najbližšej budúcnosti. Je to veľmi užitočná akcia a možno jej zazlievať iba to, že sa nezačala skôr. Roľníci sú predsa závislí od obchodu a práve na tomto obchode, na odbyte a zásobovaní, opierajú svoje hospo-

darske úspechy. Doteraz na tomto poli bol zaznamenaný celý rad nedostatkov týkajúcich sa zároveň zásobovania, ako aj nedostatočného množstva vhodných obchodných objektov, skladíšť, výkupného systému atď. Tak teda koncentrácia GS-ov prebieha správne a celkom iste bude mať kladný vplyv na rozvoj vidieckeho obchodu.

Nemožno však nespozorovať podstatnú vec, ktorá podmie-

počúva s patričnou pozornosťou, v minulosti na vlastných pleciach nosili tovary do prvých obchodov GS. A práve preto treba pracovať s nimi, a čo je tiež dôležité treba im dať prvenstvo aj vtedy, keď v dôsledku koncentrácie sa znižuje počet pracovníkov zamestnaných v týchto obchodoch.

V Novej Belej v Novotargskom okrese je družstvo GS so starými tradíciami, ktoré

čok poskytovaných GS-om z Fondu rozvoja poľnohospodárstva, ake malo miesto minulého roku v Novotargskom okrese, nezahrnulo práve GS v Novej Belej. (Nová Bela dostala na investície 903 000 zl, splatila 213 000 a podala odôvodnenú žiadosť o zrušenie ostatnej dlžoby). Odmiestnutie žiadosti chápali družstevníci ako ekonomickej nátlak na spojenie v rámci koncentrácie s jedným z nedalekých GS-ov. Za prítomnosti zástupcov CRS rozprávali sme sa nimi o tejto otázke. Predložili konkré-

## ZG TKCIS informuje:

Upozorňujeme, že w dniu 28.VI.1971 r. w KP PZPR w Nowym Targu odbyła się narada w sprawie członkostwa ZBoWiD-u obywateli polskich narodowości słowackiej.

W toku narady przewodniczący Zarządu Powiatowego Oddziału ZBoWiD w Nowym Targu tow. Gach poinformował, że nie istnieją żadne przeszkoły w uzyskaniu członkostwa ZBoWiD-u przez w/w o ile odpowiadają oni wymogom statutowym tej organizacji.

Celem uzyskania pełnej informacji oraz załatwienia spraw związanych z członkostwem ZBoWiD-u zainteresowane osoby powinny się zgłaszać w biurze Zarządu Oddziału ZBoWiD-u w Nowym Targu, Plac Pokoju 21, tel. 25-81, które jest czynne w poniedziałki i środy każdego tygodnia w godz. 8.00 — 15.00.

W tych sprawach można się też porozumieć bezpośrednio z przewodniczącym Zarządu Oddziału ZBoWiD w Nowym Targu tow. Gachem, tel. 28-31 wew. 405, lub domowy 23-94.

Zarząd Główny TKCIS uprzejmie prosi przewodniczących ZO TKCIS na Spiszu i Orawie o poinformowanie o tym przewodniczących MS oraz wszystkich zainteresowanych z tych terenów.

Sekretarz ZG TKCIS

(A. Andrasik)

## EKONOMICKE A SPOLOČENSKÉ ZÁJMY SÚ NEODLUČITEĽNÉ



Súdruh Stanisław Dec z poľnohospodárskeho oddelenia ÚV PZRS a podpredseda CRS „Samopomoc Chlopska“ Stanisław Kita navštívili družstvá GS v Novotargskom okrese o.i. aj v Krempachoch na Spiši.

ňuje priaznivý priebeh akcie, najmä keď uvážime, že vidiecky obchod v rámci GS sa opiera na samospráve. S prácou vidieckeho obchodu sú organicky spojeni ľudia, ktorí tento družstevný obchod organizovali a bránili v prvých rokoch ľudovej vlády, starali sa o jeho rozvoj, a ktorých životopisy sú už dnes históriou tohto obchodu. A keď je tomu tak, všetky terajšie a budúce zmeny sa musia realizovať s týmto ľuďmi. Nemožno teda proti ich vôli, proti presvedčeniu používať na tomto úseku administratívne zásahy, aj keď smerujú k správnemu cieľu, akým je práve koncentrácia.

Podpredseda CRS súdruh Kita spomína, že často titu ľudia, ktorých sa dnes nie vždy

zahrňuje tri dedinky (Krempechy a Durštin). Pôsobí v ľažkých podmienkach, v horách. Hospodári dobre a dosahujie pekné zisky, ktoré hočí číselne nie sú veľké, jednako proporcionalne k možnostiam takéto výsledky možno želať všetkym GS-om. S tým súhlasia všetci, aj vedenie PZGS v Nowom Targu, aj iní, ktorých okolnosti zapletli do tejto veci. Tak teda mohlo by sa zdať, že nič nemôže nařušiť harmonickú spoluprácu medzi GS z tejto oblasti a okresnými družstevnými orgánmi. Ale situácia bola taká, že roľníci — členovia GS z Novej Belej boli nútene hľadať spravodlivosť až v CRS vo Varšave.

Prvou príčinou tohto stavu bol fakt, že zrušovanie pôži-

ne údaje a vyhlásili, že absolútne nie sú proti koncentrácií vidieckeho obchodu, lebo sú presvedčení, že iná alternatíva neexistuje a „sebzáchrana za každú cenu bola by spoločensky škodlivá. Ale takéto spájanie sa musí realizovať po konkrétnej analýze skutočného stavu, pričom sa musí brať na zreteľ predovšetkým pokrok a nie ekonomickej regres. Návrh, aby spojiť ich GS s GS-om v Łopusznej bol — podľa mienky družstevného aktívu — nesprávny, tak z územného, ako aj ekonomickeho hľadiska. Totiž GS v Łopusznej napriek tomu, že má oveľa lepšie možnosti, dosahoval jednako podpriemerné výsledky. A roľníci si vždy cenia dobrých gazdov a radi s nimi spolupracujú.

Celkovo — konštatovali — možno k Novej Belej pripojiť iné spišské obce, ale predovšetkým treba sa usilovať o utvorenie celospiskej obchodnej siete v rámci družstva GS.

Podobná situácia sa v okrese vyskytuje aj inde. Napríklad na Orave obidve Lipnice sa nechcú spojiť s Jablonkou a GS Kościeliska so Zakopanym. Aké sú toho príčiny, či boli dôkladne preskúmané, boli družstevníci vypočutí? To sú otázky, ktoré sa tisun na ústa každému, komu leží na srdci lepší, neschematický ale pružný vidiecky obchod v rámci CRS. Toto CRS, ktorý predsa v celej krajine dosiahol pekné výsledky, tak obchodné, ako aj spoločenské, čo je rovnako dôležité.

## LAPŠANKA

Na okraji Spiša, obklopená peknými vrchami tiahne sa malé dedinka — Lapšanka. Je rozložená v dĺžke niekoľkých kilometrov a siaha až kdesi k Osturni po slovenskej strane. Počita iba okolo 500 obyvateľov. Vznikla neskôr ako iné dedinky na Spiši, už po skončení uhorského osídľovania; prvýkrát sa spomína roku 1580. Lapšanka je akoby filiálkou Vyšných Lapšov ležiacich viac na sever a je spojená s nimi cestou s hlbokými koľajami, ktoré zanechali vidiecke vozy. Táto cesta sa tiahne pozdĺž potoka, ktorý sa menuje takisto, ako dedinka. Starší obyvatelia dedinky spomínajúc jej dejiny hovoria, že z Lapšanky pochádzal Jozef Kuruc (1866-1937), neskôr spoluzakladateľ Slovenského Sokola v USA.

## ČO JE TO ZA REČ?

Tento, z jazykového hľadiska nesmierne zaujímavý vývesný štít sme si vyfotografovali v Tribši, v Novotargskom okrese.

Snahy o dvojjazyčné vývesné štíty v obciach obývaných slovenskou národnostou menšinou trvali niekoľko rokov. Ale výsledky majú byť takéto? Túto otázkou adresujeme Powiatowemu Zarządu Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chlopska“ v Nowym Targu.

Kebi tento „slovenský“ nápis bol na snímke náhodou nečitateľný, opakujeme ho v teste „Potraviny a priemyselné tovar“. Vážený PZGS, myslíme si, že v Novotargskom okrese je dosť ľudí, ktorí dobré ovládajú slovenský jazyk.

Sú tam učitelia zo škôl so slovenským vyučovacím jazykom, je lyceum v Jablonke a konečne aj naša redakcia poslána na okres správne preložené nápis pre obchody. Takýto nápis na obchode v Tribši, to je skutočný skandal! Do Novotargského okresu prichádzajú mnogi turisti zo Slovenska, vieme si predstaviť ich prekvapenie, keď si prečítajú tento „slovenský“ nápis. Sú to zbytočne vyhodené peniaze. Myslime si, že tí, ktorí ho dali namaľovať mali predtým zistieť, či tam sú chyby.

Tým, ktorí sú zodpovední za tento nápis venujeme jeho správne znenie: Potraviny a priemyselné tovary.

E.S.

W czerwcowym Nr „Życia na kol. 10 informowaliśmy o wspólnie inicjatywie naszej redakcji oraz czasopisma „Za Wolność i Lud“ w sprawie uregulowania członkostwa ZBoWiD-u naszych krajanów ze Spisza i Orawy. Poniżej publikujemy pismo ZG ZBoWiD w tej sprawie którego odpis nadzedli na nasz adres.

Do  
Prezydium  
Zarządu Okręgu ZBoWiD  
Kraków

Na terenie powiatu Nowy Targ woj. krakowskie zamieszkują obywatele polscy narodowości słowackiej, zrzeszeni w Towarzystwie Kulturalnym Czechów i Słowaków w Polsce.

Wśród nich kilkadesiąt osób jest uczestnikami walk z faszyzmem i okupantem hitlerowskim w czasie II wojny światowej.

Wymienieni walczli głównie na terenie Słowacji, w Slowackim Powstaniu Narodowym w Brygadzie Desantowej Gen. Ludwika Svobody, w oddziałach radzieckich w partyzantce antyhitlerowskiej oraz byli więzieni w hitlerowskich obozach koncentracyjnych itp.

Wszyscy posiadają dokumenty potwierdzające ich zbrojną działalność lub martyrologię w okresie okupacji.

Pomimo tego zamieszkiwania w Polsce, posiadania obywatelstwa polskiego i formalnych udokumentowanych uprawnień statutowo-regulaminowych do członkostwa w

Związkowi Bojowników o Wolność i Demokrację, nie mają oni uregulowanych spraw związanych z przynależnością do ZBoWiD.

W związku z powyższym Zarząd Główny ZBoWiD komunikuje, że w stosunku do wymienionych na wstępie obywateli, przy ubieganiu się o członkostwo w ZBoWiD zarówno w charakterze członków zwyczajnych jak również podopiecznych mają pełne zastosowanie przepisy zawarte w Statucie ZBoWiD, w Regulaminie Weryfikacyjnym ZBoWiD oraz w uchwałach i postanowieniach władz ZBoWiD.

Przy przyjmowaniu w szeregi członków ZBoWiD, kandydatów spośród Środowiska Słowackiego, szczególnie zastosowanie ma § 13 pkt 1 Re-

gulaminu Weryfikacyjnego ZBoWiD.  
Zespół Weryfikacyjny Zarządu Oddziału ZBoWiD w Nowym Targu powinien pomóc zgłaszającym się kandydatom (przynajmniej pierwsiem) w znalezieniu członków zwyczajnych wprowadzających ich do Związku. Mogą to być z urzędu członkowie Zarządu Oddziału lub Koła.

Zdaniem Okręgowej Komisji Weryfikacyjnej powinno być rozpatrzenie napływających z Zarządu Oddziału, akt kandydatów w pierwszej kolejności oraz wydanie orzeczeń.

Zarząd Główny ZBoWiD jest zdania, że pierwsze legitymacje członkowskie, powinny wrzucić nowoprzyjętym członkom Przedstawiciel Prezydium Zarządu Okręgu w uroczystej formie na terenie ich miejscowości zamieszkania.

Dalsze legitymacje w podobnie uroczystej formie powinny wrzucić członkowie Prezydium Zarządu Oddziału w Nowym Targu.

Prosimy o poinformowanie Zarządu Głównego i Głównej Komisji Weryfikacyjnej ZBoWiD o przebiegu weryfikacji i wręczaniu legitymacji członkowskich osobom ze Środowiska Słowackiego.

SEKRETARZ ZARZĄDU GŁÓWNEGO  
ZWIĄZKU BOJOWNIKÓW O WOLNOŚĆ I DEMOKRACJĘ  
(Marian Sołtysiak)





## VÝROČNÁ SCHÓDZA MS KSCaS

Lapšanka je celkovo chudobnejšia ako iné dedinky na Spiši a rozvoj Novotarského okresu má tu menší vplyv ako inde. Žijú tu však pokojní a pracovití ľudia, ktorí v tejto istej miere sa starajú o rozvoj svojich gázdovstiev, ako aj o rozvoj svojej dedinky a nechcú nečinne pozerať do očí súčasnosti. Nová škola, hasičská remíza, elektrický prúd, to sú práve znaky tejto súčasnosti, ktorá už príšla do Lapšanky a naďalej, aj keď s námahou si do nej razí cestu.

Miestna skupina Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Lapšanke patrí tiež k najmenším na Spiši. To však neznamená, že nemá svoje problémy spojené s kultúrno-osvetovou pracou. Hoci v

menšej miere predsa sú podobné tém, ktoré sa vyskytujú v iných miestnych skupinách na Spiši a vyžadujú si takú istú pozornosť Obvodného výboru a Ústredného výboru Spoločnosti.

Práve o tomto sa o.i. hovorilo na volebnej schôdzi MS v Lapšanke. Schôdza sa konala 28. marca a zúčastnil sa jej predseda Obvodného výboru Valent Krištofek a tajomník Obv. výboru Jozef Bryja.

Hovorilo sa o tom, že z Ústredného výboru k nim nikto neprihádza na schôdzku, že Obvodný výbor nedochádza do Lapšanky so svojim premietacím prístrojom, aby premietnuť slovenský film. Skromna je aj klubovňa miestnej skupiny a vyžaduje

Každú nedeľu v klubovni OV KSCaS na Orave v Jablonke je rušno. Schádzajú sa mladí krajania z mnohých miestnych skupín. Celé hodiny naciúčujú piesne a tanče, pripravujú sa na vystúpenia. Posledne pripravovali program na 1. mája, práve vtedy sme urobili tiež snímky.

Mládež z miestnych skupín našej Spoločnosti je plná elánu a odúševnenia. Nechce, aby ľudové piesne a tanče upadli do zabudnutia, ale napok aby svojou krásou bavili divákov a priopomírali im dávne časy Oravy. Mládež by tiež veľmi chcela, aby bol konečne založený reprezentatívny súbor piesní a tancov KSCaS, nakoniec v súhlase s uznesením IV. zjazdu Spoločnosti.



a práve preto mali by rýchle dostat odpoved'.

Volebnej schôdzi predsedal kr. Pavol Ziemba, ktorý aj oboznámil prítomných s výsledkami práce ustupujúceho výboru miestnej skupiny. Hlasovaním bol zvolený výbor miestnej skupiny v Lapšanke v tomto zložení:

Pavol Ziemba — predseda, Ludvík Soltýs — podpredseda,

**NOVO-**

**ZVOLENÝ  
VÝBOR**

František Jendrušiak — tajomník, Dominik Soltýs — poikladník a členovia: Katarína Jendrušiaková a Matej Kuruc.

Do reviznej komisie MS boli zvolení: Jozef Mondel — predseda, Jozef Soltýs — tajomník a František Jurek — člen.

Za dopisovateľku Života bola zvolená Mária Soltýsová.



MINISTERSTWO  
ŁĄCZNOŚCI  
Warszawa  
Plac Małachowskiego 2

Redakcja Miesięcznika  
„Żivot”  
Warszawa ul. Foksal 13

Odpowiadając na pismo Redakcji z dnia 27.03.71 r. znak 171/71 w sprawie nieprawidłowości w doręczaniu miesięcznika „Żivot” na terenie powiatu nowotarskiego — Ministerstwo Łączności komunikuje, że w wyniku przeprowadzonego dochodzenia przez Dyrekcję Okr. Poczty i Telekom. w Krakowie ustalone, co następuje:

Na terenie powiatu nowotarskiego rozprowadzaniem prenumeraty indywidualnej i zbiorowej miesięcznika „Żivot” w liczbie około 2000 egz. zajmuje się 12 placówek pocztowych. Biorąc pod uwagę fakt nierównomiernego rozłożenia tej liczby egzemplarzy do doręczania w poszczególnych placówkach pocztowych od 1 do 336 egzemplarzy wyłaniają się trudności w doręczaniu czasopism „Żivot” prenumeratorem w dniu jego nadania do placówki poczty.

## SKUTECZNA INTERWENCJA

Jednak główna przyczyna stwierdzonych niedomagań powstaje z powodu bardzo trudnej sytuacji w służbie doręczycielskiej na tym terenie z uwagi na stałą fluktuację kadry i trudności w obsadzaniu natymiaściowym wolnych stanowisk doręczycielskich. Drugi ważny aspekt trudnej sytuacji w służbie doręczeń, to teren górski, rozrzucone domostwa, w których to warunkach nie zawsze można wprowadzić zmechanizowane środki obsługi rejonów w postaci motorowerów i motocykli.

W tych warunkach powstaje konieczność zaprowadzenia obsługi co drugi dzień w niektórych rejonach doręczycielskich.

W przypadku więc nadania do zainteresowanych placówek pocztowych dużej ilości egzemplarzy „Żivot” przy równoczesnej większej ilości przesyłek listowych i przekazów rentowych — doręczyciel nie jest w stanie w danym dniu doręczyć wszystkich nadanych egzemplarzy. Są to jednak przypadki sporadycz-

ne, gdyż jak stwierdzono na ogół miesięcznik „Żivot”, jest doręczany w dniu nadania do placówki oddawczej, a stwierdzone opóźnienia wynosiły 1 — 3 dni.

Przedstawiona sytuacja oraz trudności obiektywne w zakresie służby doręczeń nie usprawiedliwiają jednakże okoliczności podanych w skardze Redakcji. W związku z tym Dyrekcja Okręgu P.i T. w Krakowie poleciła kierownictwu OUPT Nowy Targ wzmacnienie nadzoru nad służbą doręczycielską w szczególności w placówkach pocztowych wymienionych w skardze oraz podjęcie kroków zapewniających czytelnikom terminowe doręczanie miesięcznika „Żivot”.

Doręczyciele Jan Piontek obsługujący wieś Niedzica — Zamek oraz Jan Noworolski z upr. Frydman jak również Bronisław Wida — naczelnik upr. Niedzica nie przyznali się do postawionych im zarzutów w skardze. Ponieważ jednak w toku dochodzeń służbowych ustalone, że wymienieni pracownicy dopuścili się zaniedbań w zakresie

terminowego doręczania czasopisma „Żivot” — Obwodowy Urząd PT Nowy Targ wyciągnął w stosunku do nich odpowiednie konsekwencje służbowe z ostrzeżeniem, że w przypadku powtórzenia się podobnych zaniedbań zostaną w stosunku do nich wyciągnięte surowsze konsekwencje.

DYREKTOR DEPARTAMENTU

  
Jan Klimek /

Ministerstwo Łączności  
Dyrektor Departamentu  
Ob. Jan Klimek  
Warszawa  
Pl. Małachowskiego 2

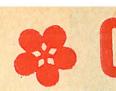
Tą drogą pragniemy serdecznie podziękować za życiowe i konkretne zajęcie się występującymi w niektórych miejscowościach na Spiszu i Orawie w powiecie nowotarskim nieprawidłowościami w doręczaniu naszego miesięcznika „Żivot”. Z uwagą przeczytaliśmy Wasze pismo i zgadzamy się z uwagami i wnioskami. Kierując swego czasu na Wasz adres interwencje w sprawie zaniedbań w rozprowadzaniu naszego

tytułu w konkretnych miejscowościach Spisza i Orawy znana nam była trudna sytuacja służby doręczycielskiej na tym terenie którą kształtuje przyczyny geograficzne i inne. Jesteśmy przekonani, że Ministerstwo uwzględnia również te fakty i udzieli wszechstronnej pomocy dla służby doręczycielskiej na tym terenie także w zakresie wykraczającym poza meritum naszej interwencji.

Pragniemy przy okazji podkreślić ofiarność wielu doręczycieli z terenu Spisza i Orawy. Dorocznice — jak wiadomo — przy ścisłej i owocnej współpracy z przedstawicielem Waszego Departamentu ob. A. Owczarskim nagradzamy wielu z nich. Tą drogą na Wasze ręce składamy im raz jeszcze serdeczne podziękowanie za wzorowe wykonywanie obowiązków służbowych a także ich społeczny trud dzięki któremu czasopismo nasze jest w tych miejscowościach należycie prowadzone i propagowane wśród ludności.

Korzystając z okazji łączymy pożdżenie.

Zastępca Redaktora  
Naczelnego  
(Marian Kaśkiewicz)



Snímka: CAF



V poslednom čase vidiek charakterizuje veľké výrobné oživenie, viditeľné na každom úseku. Rozhodnutia nového vedenia strany na mnohých úsekoch vytvárajú dobré podmienky, aby začať výrobu tých produktov, po ktorých je veľký dopyt. Odporučalo sa, aby vidiek dostal dostatočné množstvo stavebných materiálov, ktoré rozhodujú o zvýšení investičnej výstavby. Ale stavebné materiály naďalej chybajú a vidiek chce budovať.

## Využívajme tieto zľavy

Práve preto, aby oživiť výrobu stavebných materiálov z miestnych surovín ministerstvo financií vypracovalo nové predpisy týkajúce sa poskytovania daňových úľav pre tých, čo budú takéto materiály vyrábať. Svojho času sme o tomto diskutovali v Bielom Dunajci. Kr. Molitoris rozhodol sa výjsť s takouto iniciatívou, aby podhalanskú dedinu obohatiť o nové zisky, nevieme ako je to v praxi.

Teda aké dodatočné daňové úľavy sa predvídajú pre rolníkov a rolnícke krúžky, ktoré začnú výrobu rôznych stavebných materiálov potrebných na vidieku? Samozrejme hovoríme tu predovšetkým o stenových materiáloch a o cementových škridlach, lebo najviac sa pociúva nedostatok predovšetkým týchto materiálov.

Predvída sa teda oslobodenie od dane z obratu a dôchodkovej dane všetkých výrobcov, ktorých hodnota ročnej producie neprekročí 300 000 zl (doteraz 150 000) a dva roky budú oslobodení od daní tí výrobcovia, ktorí nanovo začnú výrobu stavebných materiálov v nečinných objektoch. Individuálni rolníci budú oslobodení od dane z obratu a dôchodkovej dane, keď ročné príjmy dosiahnuté z predaja stavebných materiálov neprekročia 150 000 zl (doteraz 60 000 zl). Dvojročné daňové úľavy sa začinajú od toho roku, v ktorom začala producia, pričom predsedníctvo vojvodských národných výborov môžu predĺžiť toto obdobie o jeden rok všetkým alebo iba niektorým podnikom. Okrem toho majitelia týchto podnikov dva roky neplatia daň z nehnuteľnosti a budov alebo ich časti, v ktorých sa tieto podniky nachádzajú.

Horeuvedené predpisy sa týkajú súkromných podnikov, ktoré začnú výrobu takých stavebných materiálov ako: pálené alebo vápenno-pieskové tehly, betónové výrobky a panely na steny, škridlacie a tvárnice, pálena sadra atď.

Okrem toho majitelia podnikov na výrobu dosádok „suprema“, slamených dosád pre oteplovanie obytných domov a maštalí, betónových kruhov pre studne a drenážnych rúrok majú právo na daňové úľavy, keď do konca roku 1975 si zrenovujú budú vybudovať vlastné budovy pre potreby výrobného podniku, keď kúpia a inštalujú v ňom nové stroje a zariadenia alebo keď prevedú generálne opravy. Táto úľava spočíva v tom, že od vyrúbenej dane sa odpočíta 50% investičných nákladov avšak s tým, že investičná kvóta neprekročí 100 000 zlотов.

Sú to teda výhodné podmienky pre rozvíjanie výroby stavebných materiálov, ktoré vidiek tak potrebuje. Roľníci môžu pracovať kolektívne dvaja — traja, môžu tiež organizovať výrobu v rámci rolníckych krúžkov, keď Podhale je bohaté na suroviny.

(pd)

## AKO ROZŠÍRIŤ KRMOVINOVÚ ZÁKLADŇU

Vedenie strany a vlády prijalo v posledných mesiacoch niekoľko rozhodnutí týkajúcich sa poľnohospodárstva. Všetky mali za cieľ odstrániť bariéry obmedzujúce rozvoj výroby, podnieť obyvateľov vidieku, aby začali kalkulovať, ako zvyšovať produkciu a teda aj zisky, aby rolník žil lepšie a zároveň, aby svojou tovarovou výrobou pomohol novému vedeniu v plnení záväzkov daných národu.

Vyplatí sa preto pouvažovať, ako nás vidiek pristupuje k novým výrobným možnostiam. Vieme, že najhľavnejšou úlohou je zvyšovanie chovu. To samozrejme neznamená, že sa má zanedbávať pestovanie obilní a okopanín veď nakoniec každý môže chovať toľko zvierat, koľko mu dovolí vlastná krmovinová základňa. Samozrejme štát určuje značné prostriedky na krmovinovú pomoc. Ale keď vyhľadáme vlastné krmovinové rezervy vo svojom gázodovstve, táto výroba bude lacnejšia a teda aj zisky z gázodovstva budú vyššie.

Vráime sa ale k medzikultúram, ktoré spomíname vo vhodnej chvíli, keď začína žatva. Nestať totiž náležite využívať ako zelené krmivo medzikultúrové žito, musíme po ňom ešte tento rok zožať druhú dobrú úrodu inej rastliny. Ak sa vynasážime, aby sme toto krmné žito zožali v polovici júna (v horských podmienkach je tu vždy oneskorenie) a zasejeme po ňom viku alebo seradelu, získame veľmi dobrú úrodu zelených krmív a predĺžime takto obdobie krmenia dobytka a ošípaných zelenými krmivami.

Rolníci v niektorých okresoch robia tak, že už v polovici mája kosiu zelené žito, ktoré skrmujú a na jeho miesto sadia zemiaky. Zemiaky sadené po žite dávajú veľmi vysokú úrodu, často vyššiu ako keď ich pestujeme na danom pozemku ako prvú plodinu, a najmä vtedy, keď dodatočne používame minerálne hnojivá tak pre žito, ako aj pre zemiaky. Musíme si uvedomiť, že naše pôdy, najmä v podhorianskych oblastiach trpia nedostatkom prstí a práve preto sú chudobné na živiny.

Keď hnojíme pôdu maštálom hnojom a pestujeme kŕmné žito, obohacujeme pôdu prsňou, ktorá vzniká z koreňov žita. Je to teda jeden zo spôsobov zvyšovania úrodnosti ľahkých pôd a práve tým vysvetľujú roľníci vysoké výnosy zemiakov sadených v polovici mája po skosení zeleného žita určeného na krmivo pre dobytok a ošípané.

Druhou úlohou, na ktorú už dnes musíme myslieť je príprava silážnych krmív. V mnohých obciach vzniklo naposledy veľa silážnych jám. Nesmieme dopustiť, aby stali prázdne. Musíme si to myslieť vtedy, keď na našich poliach je dostatok zelených krmív začínajúc zelenou trávou a končiac listami repy na jeseň. Gazdovská starostlivosť sa vždy vyplati.

Nesmieme zabúdať, aký cieľný bol nedostatok krmív spôsobený suchom v minulých rokoch. Napriek tomu bolo hodne rolníkov, ktorí aj v týchto podmienkach si vedeli poradiť. Jednoducho siláž zachraňovala situáciu vtedy, keď mali fažkosti s krmiením svojho dobytka v zime.

(p)

### KNIŽNÉ NOVINKY

Nedávno sa v kníhkupectvách ukazali nové knihy vydané Štátom poľnohospodárskym a lesným vydavateľstvom, ktoré sa vyplatí kúpiť, aby sme obohatili naše domáce knihovničky.

1. Chwasty lák i pastvisk (Búrina lúk a pastvín) od M. Nowińskiego, 55.— zl. V knihe nájdeme podrobnejšiu charakteristiku lúčnych rastlín a pastvin na poľských nížinach a v podhorianských i horských oblastiach. Autor píše o užitočnosti lúčnych rastlín a o mimoriadnej škodlivosti niektorých druhov burin. Nowiński popisuje metódy chemického boja s burinou.

2. Terminarz ochrany warzyw (Kalendár ochrany zeleniny) od F. Kagan a A. Studzińskiego. Cena 55.— zl. Knihá ma dve čas-

ti. V prvej časti sa dočítame o prostredkoch boja proti hmyzu a hubám, ktoré sa teraz používajú pri ochrane zeleniny, ako aj o rámcových programoch ochrany jednotlivých druhov zeleniny. Okrem toho v knihe sa podrobne hovorí aj o komplexnej ochrane zeleniny. Autori písia aj o problémach nemocí a škodcov v kopcoch a uschovnach zeleniny v zime.

3. Instrukcia dla służby ochrony roślin i rolników (Pokyny pre służbę ochrany rastlin a pre rolników) — súborná praca, vydala Inštitút pre ochranu rastlín v Poznani.

Tieto pokyny sú nevyhnutné v každom gázodovstve. Ako vieme pri ochrane rastlín používať sa stále viac chemických prostriedkov, s ktorými nie vždy vieme náležite zaobchádzať. Práve preto pomerne často sa dozvedáme o otrávach alebo onemocneniach spôsobených chemickými prostriedkami.

## Z KALENDÁRA NA – AUGUST – SRPEN

Nejdôležitejší prací je podmítaní. Je dôležitým agrotechnickým zákerom. Potom se pole vláčí, aby se odstranil pýr a aby pôda udržovala vlhko. V druhé poloviné srpna nutno zorať k seti. Do prekyselené ornice přidáváme vápno. Naši rolníci stále ještě dělají velkou chybu a zpožďují podzimní orbu. Má to za následek menší úrodu ozimu.

V tomto měsíci objednáme kvalifikované zrní na semeno a hnojiva.

Koncem měsíce se seje ozimá vikev ve směsce s jinými pícninami. Upotřebíme je na jaře jako zelenou píci.

V srpnu se sklízí druhé seno. Jestliže seno se připadne na deštivé počasí, nejjistějším způsobem konzervování trávy je silážování.

Dále hubíme mandelinku bramborovou a bramborovou snět.

Dobytok očekujeme proti července a slepice proti moru. Koně nekrmíme čerstvým senem ani novým zrním.

V srpnu se porážejí jehnata na kožíšky. Koncem měsíce se vyřazují ovce, které se nehodí k dalšímu chovu a po vykrmení se prodávají.

Uvádíme několik rad pro výkrm mladého dobytka. Je to výnosná živočišná výroba.

První podmínkou k získání dobrých výsledků je výběr vhodných telat. Tato telata musí mít vysokou váhu po otelení, dobře vyvinuté tělo, široký hřbet, pevné svaly a musí být žravá. Tyto vlastnosti jsou dědičné a proto vhodnějším materiálem jsou telata po rodičích, odpovídajících výše uvedeným požadavkům. Lepší jsou býci a volci než jalovičky. K výkrmu se dobře hodí skot nížinaté černobilé rasy. Na druhém místě skot plemene simentalského a nížinatého červenobílého. Plemeno polské, červené, je méně vhodné. Dobré výsledky z hlediska vhodného materiálu pro výkrm dává zaplodňování mléčných kráv semenem býků plemen jatečných. Tyto možnosti existují ve všech vojvodstvích.

Dalším činitelem při získávání dobrých výsledků výkrmu je správné krmení. Od prvních týdnů života nutno krmit tele krmivem bohatým na bílkoviny, uhlvodaný, minerální soli a vitaminy. Z dobré krmencové telat vyrůstají mohutné a dobře přibývající kusy.

Nutno však pamatovat, že krmivo musí být levné, jinak se výkrm nevyplácí. Proto nutno omezit plnotučné mléko a zastoupit je mlékem odstředěným. Do odstředěného mléka přidáváme 20 g „Bo-witanu“ na kus a den. Snažíme se také plně využít levná vlastní krmiva a omezit spotřebu drahého zrní.

Od druhého týdne života nutno telatům podávat kromě mléka zrnité krmivo a seno. Podávání obecného sena působí rozšíření trávicího traktu a

tím připraví telata k přijímání většího množství krmiva. Od šestého týdne lze telatům určeným k výkrmu podávat krmnou repu, polocukrovku a mrkví. Silážované krmivo podáváme od ukončeného druhého měsíce. Veškeré krmivo se do dvou měsíců podává neomezeně, tedy tolik, kolik telata se žerou. Po pěti měsících má tele važit zhruba 140 kg. Tomuto způsobu výkrmu říkáme intenzivní. Nejlépe se k němu hodí telata narozená na podzim a v zimě.

Na jaře telata vypouštíme na pastvisko. V tomto stáří se telata ještě nedovedou na pastvisko tak napást, aby uhradila potřebnou krmivovou dávku. Nutno je tedy přikrmovat. Teprve šestiměsíční tele se může na dobrém pastvisku plně nasystit, tak, aby přírůstek váhy byl vysoký.

Při výkrmu dobytka — jak jsme se již zmínili — je záhadno využít levného krmiva vlastní výroby. Výkrm vlastním krmivem, např. silážovaným senem, okopaninami, umožní snížit dávky plnohnodného (zrnitého) krmiva na 1,5 kg denně. Po celý výkrm podáváme minerální směs „MM“ a červenou sůl. Jalovičky mívají menší váhový přírůstek než býci a volci a proto jim omezujeme objem krmivových dávek.

Intenzivní výkrm trvá většinou asi 14 měsíců, do dosažení u dobytčete váhy asi 400 kg.

S.D.



## NA KAŽDÚ PRÍLEŽITOSŤ

### \* NÁŠ KVÍZ \* NÁŠ KVÍZ \*

Láska bože láska spieva sa v piesni, v ktorej sa dievča chce dozvedieť, kde ju ľudia berú. Je to vari menej zvedavých otázok, lebo keď je nebo modré, slniečko žiarivé, človek sa teší z prítomnosti, najmä keď tú prítomnosť osladzuje láska. Horšie je vtedy, keď sa ľubostný vzťah zakalí. Vtedy obaja partneri rozmýšľajú o tom, kto je vlastne vinný. Dievčence, ktoré chcú vedieť, či sa správne správajú k svojmu partnerovi, by si mali prečítať naše otázky a z možných odpovedí si vybrať tú najpravdepodobnejšiu.

1. Váš mládenec odcestoval. Je veľmi žiarlivý. Chcete ho svojim listom uspokojoť — akým spôsobom? Vyberte si odpovied.

a) Prisáham ti, že som za tvojej neprítomnosti ani raz nemala chut' pozovárať sa s iným chlapcom.

b) Už si preč celý deň. Keď si pomyslím na tvoj odchod, oči sa mi naplnia slzami.

c) Kým budeš preč, rozhodla som sa chodiť do kurzu, tam sa aspoň niečomu naučím a nebudem každý večer sama.

2. Pohádali ste sa so svojím milým. Ale on nechce ustúpiť. Čo mu napišete?

a) Nemás pravdu, ale ja ti predsa odpúštam.

b) Ja som vinná, nemal by si sa teda hnevať.

c) To, že sme sa rozili v hneve, je veľmi smutné, ale ešte horšie je, že ty mlčíš. Deň, keď fa nevidím, sa mi vidí dlhý ako rok.

3. Iné dievča prejavuje nadmerný záujem o vášho chlapca. Vy jej píšete list — ako ho začnete?

a) Keď ho nenechaš na pokoji, kruto sa ti pomstíš.

b) Ak sa stále budeš obšmietat okolo môjho mládenca, napíšem tvojim rodičom, ako hanebne sa správaš.

c) Ja ho milujem, ty sa s ním iba pohrávaš. Nevmešuj sa medzi nás.

4. Váš mládenec býva ďaleko od vášho bydliska. Stretávate sa iba koncom týždňa. To vás už dlho trápi. Teraz ste sa rozhodli, že sa s ním radšej rozídelete. Ako mu to napišete?

a) Pretože sa málokedy vidíme, musíme si písat. No pretože sú známky drahé, stalo by nás to veľa.

b) Keď pomyslím na teba a na naše spoločné schôdzky, láme sa mi srdce. Ale čo sa dá robiť, keď je osud proti nám?

c) Nikdy na teba nezabudnem, ale takto to nemôže ísť ďalej.

#### RIEŠENIE

Keď ste najčastejšie vybrali odpoveď -a-, tak ste veľmi priame dievča, ktoré si trúfa v každej situácii povedať pravdu. Každý mládenec môže byť štastný, keď mu preukáže prialosť.

Keď ste najčastejšie odpovedali odpoveď -b-, ste dievča, ktoré sa dá strhnúť citom. Svoje veľké city chcete vyjadriť veľkými a vzletnými slovami, a žiaľ v každom flirte vidíte lásku na celý život.

Keď ste si vybrali vo väčšine prípadov odpoveď -c- tak ste človek, ktorý chce byť s každým zadobre. Nerobte druhým neprijemnosti, najmä nie svojmu partnerovi. Môžete očakávať, že aj on bude sa k vám správavý.

Prinášame vám dnes dva krásne modely z letnej kolekcie svetovej módy. Sú pekné slušivé pre ženy v každom veku a každej postavy.

Obidva modely sú dvojdielné, môžete ich nosiť s opaskom alebo aj bez opaska.

Model po ľavej strane je v originále z vzorkovanej látky so zeleným podkladom, samozrejme farba môže byť aj iná napr. modrá.

Model dolu je jednofarebný, svetlo-modrový, ozdobený bielo-modrými pruhmi dolu a na vrecku.

Opasok a šála sú z tej istej látky — trojfarebné.

K tomu na ruke bielo-modré náramky, ktoré sú k dostaniu v našich predajniach.

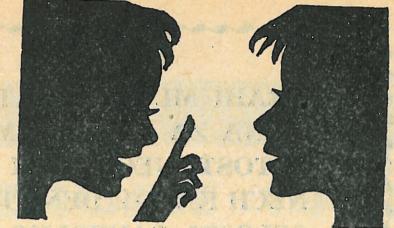
Celkom dolu prinášame šatôčky pre našich najmenších, vzdúšné, ľahké a pritom milé. Ozdobíš si ich môžete aj sami.



## UMĚNÍ, JEMUŽ

### SE LZE NAUČIT

(Pokračování)



Okusování brýlí. Je to, podobně jako hraní s kabelkou nebo s náramkem, druh manipulačního úniku, ale protože zde jde o pudovou činnost, ohryzávání, je to poněkud neobvyklé. Někdy se k tomu připojuje cucání, které přispívá k soustředění. Dělali-li to však stále, může to rušit při rozhovoru. Jestliže jste skutečně silně krátkozrakí, nechte si brýle na očích; jste-li dalekozrakí a neočekáváte, že byste zrovna museli něco číst, odložte brýle tak, aby vás nepokoušely. Místo toho můžete nenápadně svírat pěst — například za zády nebo pod stolem.

Vyzouvání pat. Je to jev dosud běžný u žen, které si nejsou ve společnosti jistý samy sebou, ale obvykle je to celkem neškodné. Při občasném používání je to docela užitečné, působí to rušivě, jen když se to dělá ustavičně. Některým mužům to dokonce může připadat zajímavé. Rozhodně je to příznak, že se cítíte nesvá, a tak si potom dáváte pozor, jestliže na někoho chcete působit dojemem sebejistoty. Zkuste místo toho přistisknout patu na zem a hýbat prsty v botě. Noha i bota tak zůstane v klidu a žádaného efektu přesto dosáhnete.

Přejíždění palcem přes dolní ret. Tření a škrabání jsou důležité projevy primitivní lidské péče o kůži a u tohoto způsobu úniku je zvlášt velké nebezpečí, že povede k způsobům jiným, zraku méně příjemným. Také to může naznačovat podvědomou touhu cucat si palec nebo okusovat

nehty. Muži jsou na tom v tomto bodě ještě hůř než ženy — mají buď skutečné nebo aspoň imaginární vousy či kníry, se kterými si mohou hrát, a většinou to také dělají. Je to poměrně neškodný ventil, ale nedopuste, aby se z něho stal návyk. Mohli byste ostatním připadat nerohodní, nebo jim znesnadňovat, aby porozuměli, co říkáte. Zkuste si vzít do ruky něco studeného nebo tvrdého a tisknout palec na to.

Spodek obličeje schovaný v hrsti. Podobně jako ruka sevřená mezi stehny funguje toto gesto dvojím způsobem. Snižuje to napětí také tím, že se možné známky nejistoty v obličeji ukryjí před protějškem. Naneštěstí vás to zároveň skoro úplně zbavuje možnosti vůbec mluvit obličejem, takže je to nakonec víc ke škodě než k užitku. Například když se smějete. Stačí si uvědomit, že každý opravdový úsměv působí přitažlivě a je na něj rozhodně přijemnější pohled než na hřbet ruky. Pokud se stydíte za zuby, usmívejte se se stisknutými rty.

Dlaně sevřené mezi stehny. Člověk tak vykonává jakousi svávalovou práci a má se tedy nač soustředit. Ve chvílích napětí je to velmi užitečné. Přitom to zároveň poutá ruce a má to účinek tím vice uklidňující. Nicméně v tom může být spatřován příznak dost značného napětí — mezi jiným se tak dají udržet ruce v klidu, když všecky ostatní prostředky selžou — a tak byste se toho měli vystříhat.

## ODPOVEDÁME

Júlia zo Spiša. Neplnoletá osoba môže sa zúčastiť výletu s Orbisom do cudziny bez rodičov, ak rodičia vyjadria súhlas (obividaje, písomne a potvrdia tento súhlas u notára).

Tereza Kr. z Vratislaví: „Som 33-ročná a odkedy som dospela, menštuáciu mám iba veľmi krátko a slabú. Cítim sa zdravá, mám dve deti. Keď som naposledy bola v sanatóriu od mojej spolubývajúcej som sa dozvedela, že to nie je dobre. Chcela by som sa poradiť lekára.“

Správne. Keď takúto menštuáciu máte od začiatku, keď bez zvláštnych ťažkostí ste porodili dve deti, keď ste zdravá (ale napiek to-

mu radím, aby ste vo vašom roku pravidelné navštěvovali, lekára dvakrát do roka), všetko nasvedčuje tomu, že takáto menštuácia je správna pre váš organizmus.

Helena z Oravy sa páta či je to pravda, že rebarbora je škodlivá pre deti.

Milé čitatelky! V rebarbore je kyselina šťavelová, ktorá je škodlivá, ak ju príliš často jeme v potravinách. Kyselina šťavelová sa v organizme zlučuje s vápníkom obsiahnutým v potravinách alebo na chadzajúcim sa v ústrojenstve a spolu vytvárajú šťavelan vápenatý, ktorý si organizmus neprisvojuje. Následkom toho množstvo vápnika v organizme klesá, a keďže odvápnenie or-

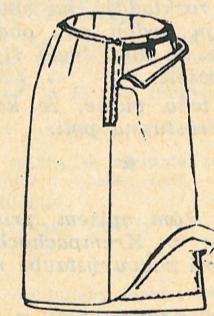
ganizmu je pre zdravie detí škodlivé a preto by sa malo obmedzovať potraviny, ktoré obsahujú kyselinu šťavelovú. Týka sa to práve rebarbory, ktorú deti majú veľmi radi buď v podobe kompotu alebo šalátu s cukrom. Dieťaťu môžeme z času na čas dať kompot z rebarbory, ale nesmieťme zabúdať, aby sme tento deň obohatili jedálny lístok o mlieko, tvaroh, syr. Nesmieme však v žiadnom prípade dávať každý deň dieťaťu kompot z rebarbory na pitie, čo je u nás často zvykom.

Henrich K. z Lodžie. Rodinné prípadky na dieťa, ktoré chodi do strednej školy vám patria dôvod, když dieťa neskončí 19 rokov.

Celina T. zo Spiša:

Chcela by som do suk-

ne všiť podšívkou. Musím sukňu párať a zosívat ju spolu s podšívkou, alebo ju môžem



všiť inakšie. Prosím, aby ste mi napisali ako?

Ak sukňa je dobrá, nemusíte ju párať len podľa nej všiť sukňu z podšívky a dolný okraj podložiť. Horný okraj sukne z podšívky prijať k dolnému okraju opaska sukne a okraj jedného švu prijať k zipsu.

## KÝM MLÁĎA DOSPEJE...

Ihneď po narodení dieťa nepriberá na váhe, ale naopak, chudne. V priebehu prvých päť dní dieťa môže schudnúť o 5-10% svojej váhy, to znamená od 150 do 300 gramov. Je to tzv. fyziologický po-kles váhy tela. Niektoré deti počas troch-štyroch dni chudnú veľmi prudko, potom však opäť rýchle priberajú na váhe. Iné deti chudnú pomalšie, ale aj na váhe priberajú oveľa pomalšie. Príčinou chudnutia detí je močenie, ako aj vylučovanie z organizmu vody počas dýchania a cez pokožku.

Ak malé dieťa dostane na jazyku a na tváričke malé biele škvírky, ako kyslé mlieko znamená to, že má ústnu dutinu nakanzenú plesňou, ktorú spôsobuje núčnivka. Aby sme tomu zabránili musíme dbať o ideálnu čistotu všetkých predmetov s ktorými sa dieťa stýka a pred nadájnim dôkladne umývať ruky a prsné bra-davky. Škvírky nesmieme utierať plienkou.



**DRAHÍ MLADÍ PRIATELIA!** NADIŠLI KONEČNE PRÁZDNINY, OD-MENA ZA VAŠU NÁMAHU V ŠKOLE, ZA USILOVNOŠŤ A SVEDO-MITOSŤ. NECH VÁM ŽIARI JÚLOVÉ A AUGUSTOVÉ SLNIEČKO, NECH KAŽDÝ DEŇ PRÁZDNIN VÁM SPRÍJEMŇUJÚ ZÁBAVY A VE-SELOSTI. ZANEDLHO BUDETE O ROK STARŠÍ, O JEDEN ŠKOLSKÝ ROK. MUSÍTE NABRÁT SILU PRE ĎALŠIE UČENIE, KTORÉ JE ČÍM ĎALEJ TÝM VIAC NÁROČNÉ. VERÍME, ŽE ZDOLÁTE VŠETKY PREKÁŽKY. NECHCEME RUŠIŤ VÁŠ ODPOČINOK, ALE PROSÍME, ABY STE NÁM PREDSA NAPÍSALI, AKO TRÁVITE PRÁZDNINY? TO JE HLAVNÁ TÉMA DRUHÉHO KOLA NAŠEJ SÚTAŽE STAŇ SA MLADÝM DOPISOVATEĽOM ŽIVOTA.

trické lampy. Pekne je najmä vtedy, keď sa vyjde na nejaký kopec. Tieto lampy vyzierajú vtedy ako hviezdicky na nebi.

**MÁRIA PEKSOVÁ  
NEDECA**

V posledných dvoch číslach Vášho časopisu ma veľmi zaujala rubrika Staň sa mladým dopisovateľom Života. Som veľmi rada, že ste nás oboznámili s podmienkami tejto súťaže. Chcela by som sa jej aj ja zúčastniť.

A teraz môj príspevok. Predstavím vám mesto, v ktorom žijem. Je to mesto ležiace pod Vysokými Tatrami — Kežmarok.

Kežmarok má pomenovanie nemeckého pôvodu. Leží na križovatke kedy si dôležitých obchodných ciest. Roku 1269 bol Kežmarok Bélon IV. vyznámy za slobodné kráľovské mesto. S historiou mesta sú späté mnohé pamiatky. Pozoruhodné sú najmä kostoly: katolícky — sv. Kríža, oniečo menší Mariánsky kostol, evanjelický kostol stavaný v orientálnom slohu a druhý menší, drevený, stavaný bez základov. Medzi vzácné pamiatky patrí aj hrad — sídlo maďarskej veľmoža Imricha Tókolyho. Dnes slúži ako múzeum. Blízko kostola sv. Kríža stojí renezančná zvonica. Patri medzi najhodnotnejšie pamiatky tohto druhu na Slovensku. V strede mesta sa nachádza radnica. Bola postavená roku 1461 v gotickom slohu. Dnes sa tam nachádza MNV.

Kežmarok zohral dôležitú úlohu aj ako kultúrny centrum. Kežmarské lýceum sa stalo kolískou slávnych vedcov, učencov, básnikov a spisovateľov. Študoval na ňom o. i. P. O. Hviezdoslav, Šafárik, Záboršký, Stodola, Jesenský, Samo Chalupka a iní. Okrem toho sa v Kežmarku nachádza aj viacero iných skôl.

Minulého roka Kežmarok oslávil 700. výročie udelenia mestských práv. Svoj veľký sviatok mesto oslávilo dôstojne.

Pre bohaté historické pamiatky Kežmarok navštievujú mnohí zahraniční turisti. Rozpráva sa o ňom doma a v zahraničí.

**ALŽBETA DLUHÁ  
KEŽMAROK**

Naša dedinka Nová Bela leží na rovine a celý nás chotár je rovinatý. Cez obec tečie potok, ktorý bol roku 1961 upravený. Domky sú stavane radom okolo ulice. Skoro

všetky domy sú murované a prízemné, ale naposledy budú už aj poschodové. Po obidvoch stranách sú chodníky a dlaždené ulice.

Som žiačkou III. triedy základnej školy so slovenským vyučovacím jazykom. Rada sa učím a čítam knihy — slovenské a poľské. Vypožičiavam si ich z obecnej knižnice, ktorú vede Cecília Brirová. Najlepšie sa mi páčila kniha od Fraňa Kráľa, Jana, kde je pekne opísaný život dedinského chlapca.

Na MDŽ sme dávali kvety mamičkám a učiteľkám a báhoželi sme im k sviatku. Tento deň počasie bolo pekné — skutočne jarný deň.

**MÁRIA BEDNARČÍKOVÁ  
NOVÁ BELA**

Veľmi sa mi páčia poviedky, lebo sú skutočne zaujímavé. Mám rada najmä humoristické poviedky a vôbec humor. Rada čítam správy zo Spiša a Oravy.

**ANNA SOLTÝSOVÁ  
NOVÁ BELA**

V tomto príspevku vám napíšem niečo o mojom harskerskom oddiele. Som vedúcou II. oddielu, ktorý sa menuje Červená jarabina. V oddiele je 7 osôb, same dievčatá. Rady chodíme na nástupy, kde po splnení danej programovej úlohy sa veselo zabávame, hrame rôzne hry a športujeme.

Raz sme sa však zachovali dosť nerozvážne. Jedného poludnia celý nás oddiel sa vybral do lesa, pričom neupovedomili sme o tom ani vedúcu družiny ani nikoho z našich vychovávateľov. Na tento výlet zobraťi sme so sebou zásoby jedla, loptu a deky. V lese sme sa výborne zabávali. Neskor na polianke sme zapálili vatru, nad ktorou sme opekali zemiaky a spievali harskerské piesne — slovenské a poľské. Priblížil sa večer a treba sa bolo vrátiť domov. Vrácali sme sa plné radosti veselo spievajúc a pokrikujúc. Na druhý deň, keď sa vedúca družiny dozvedela o našom výlete veľmi sa rozčúnila, že bez dozoru starších vybrali sme sa tak ďaleko. Naďťa všetko skončilo iba pokarhaním.



Ako som už písala v Jablonke sú štyri školy. Teraz niečo o škole, do ktorej chodím, a ktorá nosí meno Hrdinov Westerplatte. Je poschodová, veľká a krásna. Vybudovali ju asi pre 15 rokov. V škole je veľa tried niekoľko kabinietov, telecvičňa a v suterene, kde sú šatne, nám. tento rok zriadili školskú klubovnu.

Pri škole je športové ihrisko, bežecká dráha atď. Do základnej školy, od I. do VIII. triedy, chodí iba 53 žiakov. Okrem základnej školy, v tejto budove je aj všeobecno-vzdelávacie lycium.

**ANGELA KASPRZAKOVÁ  
JABLONKA**

Dnes niekoľko slov o tom, v čom vidím pokrok v našej dedinke.

Predovšetkým v tom, že sa neustále a rýchlo rozvíja. Budú sa nové domy, vznikla nová škola. Práve tomu pokroku vďačíme, že máme slovenskú klubovnu, do ktorej chodíme poserať televízny program a čítať slovenské časopisy, ktorých je tam hodne. V našej dedinke máme aj knižnicu, v ktorej mám mož-

nosť vypožičiavať si slovenské knihy.

Môj najobľúbenejší spisovateľ je Henryk Sienkiewicz a zo slovenských autorov Pavol Országh Hviezdoslav. Najradšej čítam staré legendy, rozprávky a povesti.

**HANKA BENDÍKOVÁ  
NOVÁ BELA**

Dnes Vám chcem niečo napísať o vtákoch a starostlivosti o ne.

Vtáky sú priateľmi všetkých ľudí, preto sa musíme o ne staráť, najmä v zime, keď sneh prikryje polia ako bielu perinou. Niektoré vtáky na jeseň odlietavajú do teplých krajín, iné ostávajú u nás. Aby nezahynuli musíme ich prikrmovali. Ja som im dávala najčastejšie slaniny a omrvinky chleba. A aby ich sneh nezasypal urobila som malé krmidielko a zavesila na strom. Vtáčky keď zbadali toto krmidlo, potom tam stále priletávali. Keď vyzobkali všetko, opäť som im nasypala nové omrvinky.

Raz v nedele vybrala som sa s kamarátkou do lesa. Pri jednom strome sme našli zmrznutého vtáčka. Hned som ho zobraťi a utekala som s ním domov. Ale už mu nebolo pomoci, vtáčik neožil. Bolo mi ho veľmi ľuto.

Jarný deň, 21. marca bol v Nedeci pekný a slnečný, a iba sem-tam bolo ešte vidieť trouchu snehu. Starší ľudia po-vychádzali pred domy, posadali na lavičky a vyhrievali sa na slnku. Druhý deň, 22. marca bol ešte krajský, a niektoré ženy sadili v záhradách zeleninu.

Nedeca je zo dňa na deň krajšia. Najviac sa mi páči večer, keď sa rozsvietia elek-

Hoci deti majú už prázdniny vráime sa ešte na chvíliku k uplynulému školskému roku. Na našej snímke; deti z Dolnej Zubrice čítajú posledné Slniečko.



Mojim obľúbeným ročním obdobím je zima, lebo sa rada sankujem a korčľujem. Skoro každú deň, keď zjedem obed a najmä keď si vyprievaju domácu úlohu chodím sa sánkovať. S korčľovaním je to zatial horšie, lebo si ich musím zatiaľ počítať od kamarátky. Dúfam však, že na budúci rok už budem mať vlastné.

**NASA**

V našej dedinke Fridman je miestna skupina Kultúrnej spoločnosti Čechov a Slovákov v Poľsku. Má 70 členov. Spoločnosť má svoju klubovnu. Chodíme tam poserať televíznu. Veľmi často sledujeme program z Československa a veľmi sa nám páči.

**MÁRIA PLEVOVÁ  
FRIDMAN**

Chcem Vám napiisať, či je to pravda, že košeľe rastú na poli.

Všetko sa začína na jar. Roľníci sejú ľanove semena. Keď ľan vyjde zo zeme a trochu podrasie, vtedy ho žený čistia z trávy. Čistia ho dvakrát. Keď vytrastie a dozrie vtedy ho vytrhávajú. Semeno oddelia na rafačkách a ľan močia v potoku. Pritlčajú ho kameňmi a močia ho takto dva týždne. Keď je už poriadne vymočený dajú ho na luku a leží tam dovtedy, kým nevyschnie. Potom ľan dávajú do stroja, ktorý ho poláme, lebo je tvrdý ako slama. Treba ho ešte triet v tzv. trojačkách až z neho ostanú pekné vlákna. Z týchto vláken ženy priadu tenke nite. Z niti robia plátno, ktoré potom rozkladajú na slnco a polievajú vodom aby obelelo. Keď je už dosť biele šijú z neho košeľe.

Tak teda vidite, že košeľe naozaj rastú na poli.



Dnes Vám opíšem priebeh povodne v Krempachoch a prácu pri znovuvýstavbe mosta.

Medzi Krempachmi a Novou Belou tečie horská rieka Bialka. Má pre nás veľkú hospodársky význam, ale keď sú dažde je veľmi nebezpečná a robi veľké škody. Tak bolo aj v nedeľu ráno, 19. júla roku 1970. Bola povodená. Dvaja chlapci išli cez most. Sotva prešli cez polovicu, keď ho odrazu voda strhla a zobraťa so sebou. Domov sa museli vracať okľukou cez Tribš a potom cez polia.

K mostu nikoho nepúšťali. Ľudia začali ukladať pri brehu veľké smreky, aby voda nepretrhla ochranné hrádze. Voda bola neuprosná a začala podmývať cestu. Zdalo sa, že zaleje celú dedinu. Až poobebe začala klesať. Onedlho prišlo vojsko a začalo rozoberať tú polovicu mosta, ktorá ostala. Potom vybudovali malý most, po ktorom chodia ľudia a autá.

**FRANTIŠEK PACIGA  
KREMPACHY**

V našom časopise Život najradšej čítam rozprávky, snáre, stránku pre mladých, rady a iné články.

# rady · poradňa · rady · poradňa · rady

P  
rawnik

W związkach z pytaniami nadesłanymi do naszej Redakcji w sprawie zarządzonej konfiskaty majątku obywatele polskich narodowości czeskiej, korzystających z przywilejów w okresie okupacji komuniukujemy, że w dniu 30 marca 1971 r. została wydana w Izbie Karnej Sądu Najwyższego uchwała (VI KZP 9/71), w myśl której

Sąd Najwyższy udzielił następującej odpowiedzi na pytanie prezesa Sądu Wojewódzkiego w Łodzi dla województwa łódzkiego:

Przepisy art. 9 pkt 1 i art. 2 a (w brzmieniu art. 1 pkt 10 dekretu z dnia 22 lutego 1946 r. Dz. U. Nr 11 poz. 73) Ustawy z dnia 6 maja 1945 r. o wyłączeniu ze społeczeństwa polskiego wrogich elementów (Dz. U. Nr. 17 poz. 96) „NIE ODNOSIŁY SIĘ DO OBYWATELI POLSKICH NARODOWOŚCI CZESKIEJ, KTÓRZY DO DNI 31 SIERPNIA 1939 R. WYZYWAŁI SWĄ PRZY-

## NALEŻNOŚĆ DO TEJ NARODOWOŚCI”.

Orzeczenie to oznacza, że obywatele polscy, którzy przed dniem wybuchu ostatniej wojny wykazywali swą przynależność do innej narodowości niż polska, w tym przypadku do narodowości czeskiej i w związku z tym przez okupanta zostały zaliczeni do uprzywilejowanej przez nich grupy — nie mogą być z tego powodu w jakikolwiek sposób dyskryminowani, w szczególności poprzez orzeczenie przepadku majątku. Orzeczenie to jednak dotyczy tylko takich osób, które już

przed wojną wykazywały swą przynależność do narodowości czeskiej, nie może natomiast dotyczyć osób, które w rzeczywistości do tej grupy nie należały a skorzystały z wpisu na określona listę narodowościową wprowadzoną przez okupanta — właśnie po to by skorzystać z udzielanych przez tego okupanta przywilejów. Ta bowiem postępowanie jest równoznaczne ze zdaniem narodową i wszelkie zarządzane przez władze restrykcje do tych osób, między innymi przepadek majątku — mają swoje uzasadnienie prawne.

W. FERFET

W  
eterynarz

ZGNILEC ZŁOŚLIWY  
PSZCZOŁ (AMERYKAŃSKI)

Choroba ta jest znana wszędzie tam, gdzie hodowane są pszczoły. Jakkolwiek choroba występuje w ciągu całego sezonu czerwienia matki, jednak objawia się najczęściej i ma najdrożejszy przebieg w drugiej połowie lata, co prawdopodobnie ma związek z przegrzewaniem gniazda. Choroba ma przebieg ciężki i złośliwy, a każda zarażona rodzina bez pomocy człowieka z reguły skazana jest na zgladę. Przyczyną choroby jest zakażenie zarazkiem

zgnilca. Zarazki te są chrobotwórcze dla larw pszczelich 6-8 dniowych, natomiast nie atakują pszczół dorosłych. Zakażenie larw następuje najczęściej w okresie gdy pszczoly zaczynają karmić się miodem, a więc zawsze przed zasklepieniem komórki. Mimo zakażenia nie następuje jednak natychmiastowy rozwój choroby. Na trzeci dzień po zasklepieniu gdy procent cukru spadnie poniżej 2,5% rozpoczęta się rozwój zarazka i larwa zamiera. W początkowym okresie brak dostrzegalnych objawów choroby. Dopiero postępujące zmiany pośmierne, a przede wszystkim zmiany w wyglądzie zasklepów pozwalają na dostrzeżenie zakażenia. Silnie zakażone rodziny giną zwykle już w drugiej połowie lata. Przyrost pszczół w rojach jest bardzo mały. W miarę cho-

roby rodzina słabnie, pszczoly stają się złośliwe. — Jak rozpoznać chorobę? Przy dużej ilości zamarłego czerwów, natychmiast po otwarciu ula wyczuwa się zapach kleju stolarskiego. Zewnętrzne zmiany zaobserwować można w wyglądzie zasklepów. Pierwszym objawem są ciemne plamy na wieczkach komórek, z czasem cały zasklep ciemnieje. Dalsze objawy to, poafadowanie i zapadanie się zasklepu, następnie pszczoly przebijają zasklepy, a przez otwory widać żółtowe oprzędy larw. Leczenie zgnilca rozbija się na: leczenie czerwów i rodziny zgnilca. Leczenia czerwów dokonuje się przez stosowanie sulfamidów — sulfamidu rozpuszczonego 0,25; 0,3; 0,5 na litr syropu — oraz najskuteczniej metodą kombinowaną. Le-

czenie rodziny polega na oddzieleniu zdrowych pszczół od chorego czerwów. Przy tym postępowaniu zasadą jest, że pszczoly przesiedla się do nowego, odkażonego ula.

Przesiedlenie pojedyncze — to przeniesienie do nowego ula, najlepiej na ramki zaopatrzone tylko w poczatki węży.

Przesiedlenie dwukrotne — pszczoly przenosi się do rojnicy a dopiero po pewnym czasie osadza na stałej w ulu.

Rodzinę można przenieść w każdej porze sezonu najlepiej jednak podczas trwania najlepszego pozytku.

Jedną z bardzo ważnych czynności przy zwalczaniu zgnilca jest odkażanie. Ule odkażają się przez wypalanie wnętrza i wysmarowanie z zewnątrz 3 — 5% gorącym roztworem sody żrącej.

H. MĄCZKA

koniec pridáme posekaný zelený petržlen alebo pažitku.

## PARADAJKOVÁ POLIEVKA

Rozpočet pre viac osôb: 350 g paradajok alebo 100 g pretlaku, 40 g masti, 40 g hladkej múky, 20 g cibule, 20 g cukru, 20 g strúhank (strúhaného cesta), voda, soľ.

Očistené paradajky pokrájame, uvaríme a pretrime cez sito. Z masti a múky pripravíme ružovú záprážku, pridáme do nej postrúhanú cibuľu, popräzime, zalejeme vodou, potom pridáme pretrété paradajky, povaríme, osolíme a osládime. Nakoniec zavaríme strúhanku. Do polievky môžeme dať namiesto cesta opařenú žemľu alebo piškotový svitok.

## HRÍBÖVÉ KROKETY

1/2 kg hríbov, 20 g masti, 20 g cibule, 100 g žemľy, 20 g krupice, 60 g strúhank, 80 g masti, 1 vajce, voda, soľ, čierne koreniny, strúhanka na obalovanie.

Na masti zapeníme pokrájanú cibuľu, pridáme umyte, pokrájané hríby, trochu vody a prikryte dusíme. Potom k nim pridáme namočené, vytlačené žemľu, vajce, krupicu, strúhanku, čierne koreniny, soľ, všetko dobre premiešame.

a necháme chvíľu stáť, aby krupica napučala. Potom na lopári vysypanom strúhanku formujeme valčeky, ktoré vyprážame v horúcej masti.

Podávame so zemiakovou kašou.

## CEREŠŇOVÁ BUBLANINA

Rozpočet: 150 g margarínu alebo masla, 3 vajcia, 150 g práškového cukru, 1 dl mlieka, 250 g krupicovej múky, 1/4 balička prášku do pečiva, 1/2 kg cerešňového kompotu.

Zmäknutý margarin vymiešame s polovicou práškového cukru, žltkami a mliekom. Z bielkov ušľaháme sneh, pridáme druhú polovicu cukru a došľaháme. Pridáme ho k žltkom a zlžahka primiešame krupicovú múku s práškom do pečiva. Cesto roztrietme do vymosteného a mukou vysypaného hlbšieho plechu, lebo po vložení do rúry zredne. Do cesta popicháme cerešne a pečieme v stredne teplej rúre.

## TVAROHOVÉ KNEDLICKÝ S OVOCÍM

Rozpočet: 100 g tvarohu, 10 g suchára, 10 g krupicovej múky, 1/2 vajca, soľ, jablká, 10 g strúhank, 5 g masla, 10 g cukru.

K tvarohu pridáme po-

strúhaný suchár, vajce, soľ, muku a vypracujeme cesto. Na pomučenej doske cesto rozvalíme asi na hrúbkú stebla, pokrájame na rovnaké štvorčeky, na ktoré poukladáme kúsky jablk a zabalíme. Uvaréné pomastíme čerstvým maslom, posypeme strúhankou opráženou na suchu a cukrom.

## SLIVKOVÝ KOLÁČ

Rozpočet: 500 g krupicovej múky, 70 g kryštálového cukru, 70 g margarínu, 20 g droždia, 1 kg sliviek, 100 g práškového cukru, 50 g strúhank, mlieko podľa potreby (asi 1/4 lit.), 1 vajce, soľ.

Do múky dáme cukor, rozpustený tuk, droždie, soľ, vajce, vlažné mlieko a vypracujeme tuhšie cesto, ktoré necháme na teplom mieste vykysnúť. Vykysnuté cesto vyvalíkame na pomučenom lopári asi na hrúbkú 1 cm a dáme na vymostené plechy. Slivky vylúpeme, jeden koniec nakrojime a rozťiahneme do tvaru vejárika a uložíme na cesto tesne vedľa seba kožkou dolu. Cesto posypeme strúhankou a cukrom a pečieme v stredne teplej rúre. Upečené koláče pokrájame na štvorčeky. Namiesto sliviek môžeme použiť aj marhuľe, čerešne, ríbezle alebo čučoriedky.

# KALENDÁR 1971

## JÚL — ČERVENEC

1. STVRTOK	PIATOK	16. PIATOK
2. STVRTOK	Mária	17. SOBOTA
3. STVRTOK	Mária	18. NEDEĽA
4. STVRTOK	Jacek	19. PONDELOK
5. STVRTOK	Karolina	20. UTOROK
6. STVRTOK	UTOROK	21. STREDA
7. STVRTOK	Dominik	22. STREDA
8. STVRTOK	Cyril a Metod	23. PIATOK
9. STVRTOK	Alžbeta	24. SOBOTA
10. STVRTOK	Veronika	25. NEDEĽA
11. STVRTOK	Filip	26. PONDELOK
12. STVRTOK	NEDEĽA	27. UTOROK
13. STVRTOK	Oľga	28. STREDA
14. STVRTOK	Ján	29. PIATOK
15. STVRTOK	Margaréta	30. SOBOTA
		31. NEDEĽA
1. júla	vých.s.l. 3.18	vých.m. 12.54
	záp.s.l. 20.01	záp.m. 23.03
15. júla	vých.s.l. 3.31	vých.m. 22.23
	záp.s.l. 19.52	záp.m. 12.50

## AUGUST — SRPEN

1. NEDEĽA	PONDELOK	9. PONDELOK
2. PONDELOK	Gustáv	10. UTOROK
3. UTOROK	August	11. STREDA
4. STREDA	Dominik	12. STVRTOK
5. STVRTOK	Stanislav	13. PIATOK
6. PIATOK	Jakub	14. SOBOTA
7. SOBOTA	Dorota	15. NEDEĽA
8. NEDEĽA	Emilian	

## snár

Verite snom? Nie? Ani my neveríme, ale predsa každý z nás sa niekedy pozrie do snára, aj keď to pokladá za predstavu našich babičiek. Konečne, ved' je to iba zábava.

Anjel, vidiet ho lietať — kľud, spokojná stara

— hovorí s ním — spinia sa ti malé želania — sám ním byť — čaká ta veľká čest

Babička — rodinná udalosť

Cenník čítať — nepríjemné noviny

Črvotoč — bázeň a strach

Dedko — dlhý život

Esenčiu voňať — si obklopený neverníkmi

Fotograf — niekoľko spekuluje s tvojou jesťnosťou

Gramatika — budeš mat veľa námahy

Haliere počítat — lakovstvo

— dostať — si podceňovaný

— chudobný dávať — získať si priateľa

Chudobný byť — šťastie

Indián — prežiťe dobroružstvo

Jatky — nebezpečný obchod

Kapor — maš šťastie napriek fahkomyselnosti

Labud — šťastie v manželstve, požehnanie v detoch

Maják — dobré vyhliadky do budúcnosti

Nohu stratí — strata dobrého priateľa

— zlomit — zlé povolenie

— vidieť opuchnutú — škody a straty

— mať tenkú — pozor, budeš mať nepríjemnosti

— zranenú mať — neštastie

— drevnenú mať — budeš podvedený

NEUMÍTE SI PORADIT S RŮZNÝMI POTÍŽMI A ROZČILUJÍCÍMI VÁS ZÁLEŽITOSTMI? NAPIŠTE NAM NA ADRESU: REDAKCE „ŽIVOT“ WARSZAWA, UL. FOKSAL 13. I. D. ODPOVÍME VÁM A PORADÍME NA STRANKÁCH NAŠEHO ČASOPISU A V DOPISECH.

Organ Towarzystwa Kulturalnego Czechów i Słowaków w Polsce. Ukazuje się około 15 każdego miesiąca. Redaguje Kolegium w składzie: František Bednářík, Cecília Biegunová, Augustyn Bryja, Adam Chalupec (redaktor naczelny), Marian Kaškiewicz, (z-ca red. naczelnego), Ján Kríšák, Lýdia Msálová, Ignác Nižník, Wacław Luščinský.

Tłumaczenie i korekta jęz. czeskiego — Valerie Wojnarowska. Tłumaczenie na jęz. słowacki — Elżbieta Stojowska. Weryfikacja stylistyczna tekstu słowackich — Ján Kacvínsky. Korekta jęz. słowackiego — Jan Szpernoga. Red. techniczny — Kryst

